

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program 2019-2023**

2021. évi felülvizsgálat

Budapest Főváros VI. kerület
Terézvárosi Önkormányzat

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 2021. évi felülvizsgálata.....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	6
Célok.....	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	8
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	29
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	47
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	52
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	64
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	65
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	67
1. A HEP IT részletei.....	67
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	67
Jövőképünk.....	69
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	70
3. Megvalósítás.....	75
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	75
3.2 A megvalósítás folyamata.....	75
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	78
3.4 Nyilvánosság.....	78
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	79
4. Elfogadás módja és dátuma.....	80

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 2021. évi felülvizsgálata

Bevezetés

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. Az (1) bekezdés értelmében a települési önkormányzat öt évente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet a (4) bekezdés értelmében két évente át kell tekinteni, felül kell vizsgálni.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen dokumentum célja a Budapest Főváros VI. kerületi Terézváros Önkormányzatának Képviselő-testülete által 214/2018. (XII. 20.) határozatával jóváhagyott Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata 2019-2023 évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát szolgálja.

A település bemutatása

Napjainkban a kerület a szomszédos kerulettekkel együtt a belvárosi turizmus célpontja. Ez sok új problémát vet fel, miközben gazdasági haszna kétségtelen.

A szórakozóhelyek száma gyorsan növekszik, továbbá a külföldi ingatlantulajdonosok és a rövid távú szálláshely szolgáltatással foglalkozók száma is.

Ennek megfelelően az utcakép, valamint a kerületben jelentkező feladatok is változtak, miközben a városrész, a kerület mindent megtesz, hogy identitását megtartsa, és továbbra is érvényesülhessenek azok a már korábban leírtak, miszerint kerületünk magába sűríti a történelmet és művészeteket.

Mindemellett a lehetőségekhez képest sok új vállalkozás jelent meg a kerületünkben, beruházások tömkelege látványosan jelenik meg: foghíj telkek, tetőterek beépítése zajlik, új épületek jelennek meg.

A külföldről munkavállalóként érkezettek száma is nagy, ami megmutatkozik az intézmények – bölcsőde, óvoda, iskola – tanulói között is.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő	Változás
2015	38 504	bázis év
2016	38 406	99,75%
2017	38 486	100,21%
2018	38 541	100,14%
2019	38 799	100,67%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

Magyarországon 2019-ben a születések száma kis mértékben, a halálozásoké ezt meghaladóan csökkent az egy évvel korábbihoz képest, így a természetes fogyás üteme lassult.

Terézvárosban a lakosságszám a belvárosi kerületekhez hasonlóan láttat egyfajta ciklikusságot. 15 évvel ezelőtt jelentősen csökkent a lakosságszám, de az azt megelőző 10 évben is volt olyan időszak, amikor mind a gyerekek, mind a felnőtt lakosság száma csökkent. Jelentősen befolyásolja ezt aényt a született gyermekek száma, de a gazdasági, társadalmi környezet is.

A szálláshely szolgáltatás, vendéglátás, mint gazdasági növekedést biztosító tevékenység okozta, hogy sok tulajdon üzleti céllal került megvásárlásra.

Az utóbbi években épült új ingatlanok azonban vonzóak lehetnek a családok számára is, a kerület a gyerekek, fiatalok, családok támogatására igen sokféle tevékenységet, juttatási formát érvényesít, ami szintén motiváló lehet a lakhelyet választók számára.

A közintézmények működési színvonala és fizikai megjelenése, a minőség biztosítása szintén igen jelentős tényező.

Mindezeknek köszönhetően pillanatnyilag minimális lakosságnövekedés érzékelhető.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	17611	19263	36874	47,76%	52,24%
0-2 évesek			792	2,15%	
0-14 éves	1901	1810	3711	5,16%	4,91%
15-17 éves	298	291	589	0,81%	0,79%
18-59 éves	11835	11852	23687	32,10%	32,14%
60-64 éves	932	1127	2059	2,53%	3,06%
65 év feletti	2645	4183	6828	7,17%	11,34%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Terézváros állandó népességét főként a munkaképes korú népesség teszi ki.

Magyarországon a népesség korszerkezete egyre idősödik, mely tendencia kerületünket is jellemzi, viszont a születések száma növekszik. Ennek mentén az látható, hogy a gondozási és a gyerekek köré szerveződő feladatok adják továbbra is a szükséges intézkedések gerincét.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index
2015	6 671	3 662	182,17%
2016	6 592	3 698	178,26%
2017	6 572	3 768	174,42%
2018	6 705	3 741	179,23%
2019	6 828	3 711	183,99%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Az öregedési index is alátámasztja, hogy a kerületünkben fontos feladat az előregedéssel járó tevékenységek folyamatos fenntartása, minél szélesebb körű kiterjesztése.

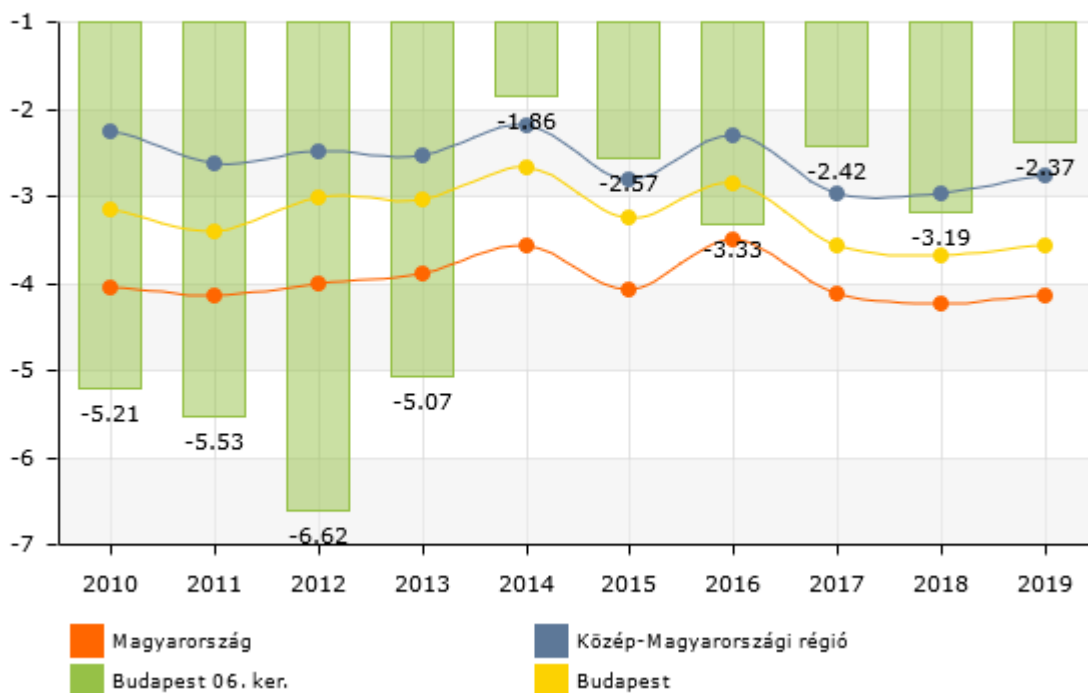
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2015	4,71
2016	2,94
2017	-2,34
2018	3,19
2019	-0,59
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

A rendelkezésünkre álló adatok alapján az oda- és elvándorlások egyenlege pozitív, bár előfordult negatív mutató is. Összevetve az adatokat Budapest mutatóival, Terézváros inkább befogadó kerületként jellemezhető, vélhetően a már korábban is említett beruházásoknak, építkezéseknek köszönhetően. A külső kerületekbe, vidékre való kiköltözésekre hullámzóan kerül sor, attól függően, mennyire kerül előtérbe a kertvárosi részekbe költözés divatja.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2015	-2,56
2016	-3,33
2017	-2,42
2018	-3,19
2019	-2,38
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

1. sz. diagram – Természetes szaporodás / fogyás

(c) 2021 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TeIR

Az élveszületések és halálozások különbözetének ezer lakosra vetített értéke megmutatja a természetes szaporodás vagy fogyás alakulását. Magyarországon évtizedek óta a természetes népességfogyás jellemző. A vizsgált időszakban mind Magyarországon, mind Budapesthez viszonyítva Terézváros jobb mutatókkal rendelkezik, minimálisan alacsonyabb a természetes fogyás mértéke.

Értékeink, küldetésünk

A HEP időarányos megvalósulását, illetve a helyzet esetleges megváltozását tekintjük át. Az áttekintés alapján a programot felülvizsgáljuk, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosítjuk.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálatát az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Önkormányzati rendeletek változásai:

23/2017. (VI.29.) az egészségügyi alapellátások körzeteiről

3/2016. (II.28.) a civil szervezetek pályázati úton történő támogatásáról

17/2016. (V.26.) az egyes védőoltások költségeinek átvállalásáról

3/2015. (II.27.) a szociális rászorultságtól függő egyes pénzei és természetbeni ellátásokról

11/2015. (IV.30.) a Terézvárosi Felsőoktatási Ösztöndíjról

5/2014. (II.28.) az Esélyegyenlőségi Program keretében biztosított támogatásokról

24/2013. (VI.27.) az Önkormányzat tulajdonában lévő vagyonnal való gazdálkodás és rendelkezés szabályairól

11/2012. (IV.26.) a Terézvárosi Tanulmányi Ösztöndíjról

15/2006. (III.21.) az Önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről

27/1998. (IX.25.) a gyermekjóléti szolgáltatásról, valamint a gyermekjóléti alapellátás keretében nyújtott egyes személyes gondoskodási formákról

39/1997. (XII.19.) a személyes gondoskodás keretében szociális ellátást nyújtó nevelési-oktatási és szociális intézmények, továbbá a gyermekjóléti alapellátást biztosító intézmények intézményi térítési díjának megállapításáról

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A HEP felülvizsgálat előkészítésére a 2021. évben kerül sor. Tekintettel a járványhelyzetre, a HEP Fórum tagjait rendhagyó módon, e-mailben kerestük meg azzal, hogy tekintsék át a HEP intézkedési tervet, annak megvalósulását, írásos visszajelzést kérve.

A 2018. évben elfogadott HEP-ben nevesített szervezetekkel, jól kialakult együttműködésben, illetve társulásban látjuk el a feladatokat.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP készítése során az előző 5 év rendelkezésünkre álló adatait vizsgáljuk, így a 2019-2023 évekre szóló HEP elkészítése során a 2012-2016 évek tendenciáit vettük alapul. A felhasznált adatforrásokban (Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer = TeIR, KSH, önkormányzati források) jelenleg a 2019. évig állnak rendelkezésünkre adatsorok, így a felülvizsgálat a 2015-2019. évi adatokat dolgozza fel.

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a KSH, TeIR adatforrásokon túl az önkormányzat fenntartásában működő intézményektől, a partneri kapcsolat alapján a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóitól, civil szervezetektől kapott írásos javaslatokból gyűjtöttük ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

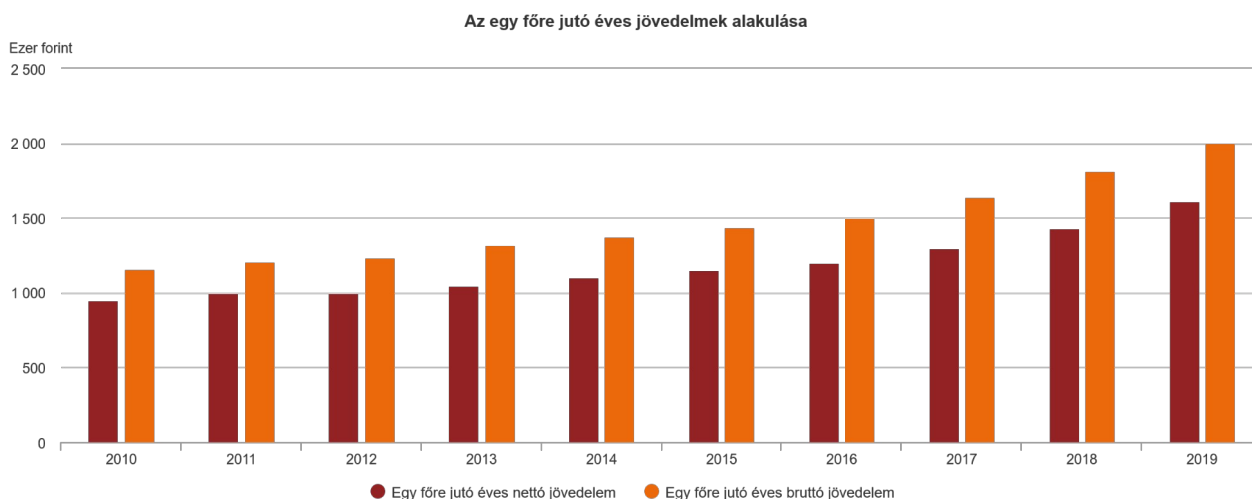
„A szegénység meghatározására 2010 óta egy egységes szempontok alapján kidolgozott indikátorrendszert alkalmaznak az Európai Unió valamennyi tagállamában. Ez az összetett mutató, a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek aránya több részindikátort tartalmaz. Ennek révén a relatív jövedelmi szegénységben, az anyagi nélkülözésben, valamint a munkaszegénységben élők számáról, népességen belüli érintettségéről is képet alkothatunk. Azokat a személyeket soroljuk a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek közé, akik a relatív jövedelmi szegénység, a súlyos anyagi depriváció, illetve a nagyon alacsony munkaintenzitás közül legalább egyben érintettek. 2010 és 2017 között az Európai Unió tagállamainak többségében – köztük hazánkban is – mérséklődött a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek aránya.” (KSH – Magyarország, 2019.)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A KSH statisztikai jelentései alapján Magyarországon az elmúlt években folyamatosan javult a háztartások jövedelmi helyzete.

2019-ben az egy főre jutó éves rendelkezésre álló nettó jövedelem 1 millió 611 ezer forint volt, ami 12,5%-kal több volt, mint az előző évi.

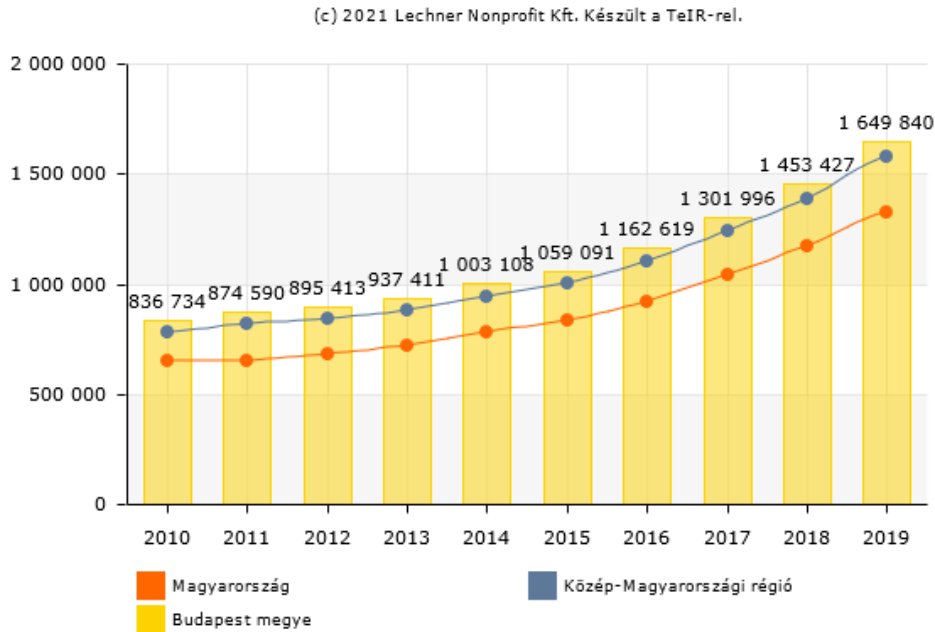
2. sz. diagram – Az egy főre jutó éves jövedelmek Magyarországon

Forrás: KSH

Budapesten az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem, azaz a személyi jövedelemadóköteles jövedelem adóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve az alábbi diagram szerint alakult:

3. sz. diagram – Az egy főre jutó nettó belföldi jövedelem

Forrás: TeIR

Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem mind Magyarországhoz, mind pedig a Közép-Magyarországi régióhoz viszonyítva Budapesten volt a legmagasabb.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2015	41,36	30,01
2016	44,66	33,40
2017	43,82	31,19
2018	43,59	28,05
2019	43,17	26,56

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Terézvárosban az elmúlt években az állandó népesség százalékában a személyi jövedelemadó fizetők száma minimális, de folyamatos csökkenést mutat, ezzel párhuzamosan a személyi jövedelemadó fizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya is csökken.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagyobb arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Kerületünkben a munkaerő-piacra

jutás fő akadálya az alacsony vagy elavult iskolai végzettség, a tartós munkanélküli létből fakadó motivátlanság.

Az Önkormányzat az elmúlt években is nyújtott támogatást a szociális és jövedelmi helyzetük miatt rászoruló kérelmezők részére, melyek volumenét a 3.3. fejezetben a 7. sz. diagram szemlélteti.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A jövedelmi szegénység mellett a munkaerő-piaci kirekesztődés (munkaszegénység) is növelheti a veszélyeztetett háztartások szegénységi küszöb alá kerülését.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2015	2,21%	2,47%	2,34%
2016	1,39%	1,90%	1,65%
2017	1,38%	1,69%	1,54%
2018	1,11%	1,49%	1,30%
2019	1,09%	1,58%	1,34%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Terézvárosban a 15-64 év közötti népesség 2,34%-át tartották nyilván állás keresőként a 2015. évben, ez az arány a 2019. évre 1,34%-ra mérséklődött. A nemek szerinti megoszlás is hasonló tendenciát mutat. Megállapítható továbbá, hogy a nyilvántartott állás kereső nők aránya minimálisan magasabb, mint a férfiak aránya.

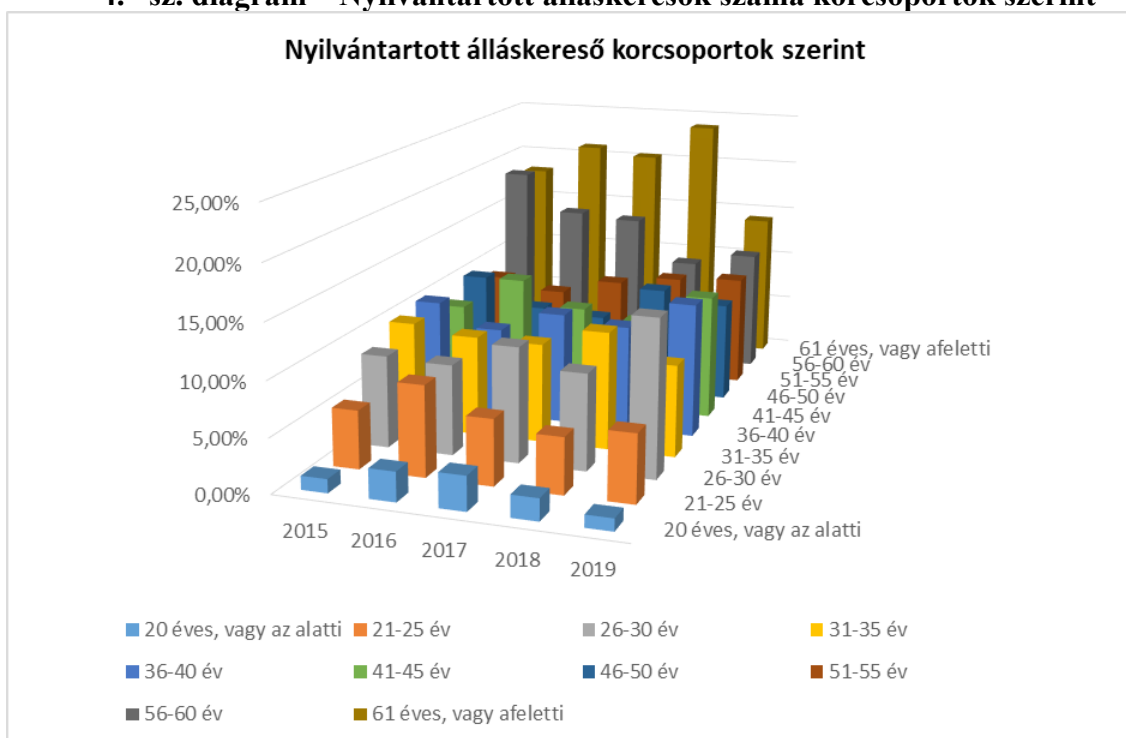
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint						
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019
	Fő összesen	630	442	413	348	353
20 éves, vagy az alatti	Fő	8,00	12,00	13,00	7,00	4,00
	%	1,27%	2,71%	3,15%	2,01%	1,13%
21-25 év	Fő	34,00	37,00	25,00	18,00	22,00
	%	5,40%	8,37%	6,05%	5,17%	6,23%
26-30 év	Fő	54,00	37,00	44,00	31,00	51,00
	%	8,57%	8,37%	10,65%	8,91%	14,45%
31-35 év	Fő	63,00	41,00	38,00	38,00	30,00
	%	10,00%	9,28%	9,20%	10,92%	8,50%
36-40 év	Fő	66,00	37,00	43,00	34,00	44,00
	%	10,48%	8,37%	10,41%	9,77%	12,46%
41-45 év	Fő	54,00	52,00	39,00	30,00	41,00
	%	8,57%	11,76%	9,44%	8,62%	11,61%
46-50 év	Fő	64,00	33,00	29,00	36,00	33,00
	%	10,16%	7,47%	7,02%	10,34%	9,35%
51-55 év	Fő	55,00	34,00	38,00	35,00	37,00
	%	8,73%	7,69%	9,20%	10,06%	10,48%
56-60 év	Fő	118,00	66,00	60,00	36,00	41,00
	%	18,73%	14,93%	14,53%	10,34%	11,61%
61 éves, vagy afeletti	Fő	114,00	93,00	84,00	83,00	50,00
	%	18,10%	21,04%	20,34%	23,85%	14,16%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztályok tekintetében hogyan változik.

A fenti adatok diagramon történő megjelenítése jól mutatja a problémás területeket, egyértelműen látszik, hogy a 61 éves vagy afeletti korcsoportban legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők száma Terézvárosban.

4. sz. diagram – Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A KSH országos adatai valamelyest eltérést mutatnak a Terézvárosban mért adatokhoz képest: „a korcsoportok közül a fiatalabb generációhoz tartozók vannak a legjobban kitéve a munkanélküliség negatív hatásainak, hosszú évek óta a 15-24 évesek munkanélküliségi rátája a legmagasabb.”

Az eltérést indokolhatja a Terézvárosra jellemző, már korábban taglalt előregedési folyamat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2015	54,29%	53,51%
2016	50,45%	60,09%
2017	44,55%	54,89%
2018	42,53%	58,11%
2019	38,53%	59,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az, hogy a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya évről évre csökken, azt mutatja meg, hogy az álláskeresők kevesebb időt töltenek munkakereséssel. Ugyanakkor jellemző az is, hogy a nők nehezebben találnak munkát, számukra hosszabb időt vesz igénybe a munkakeresés.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	630	17	2,70%	135	21,43%	478	75,87%
2016	442	15	3,39%	82	18,55%	345	78,05%
2017	413	9	2,18%	82	19,85%	322	77,97%
2018	348	4	1,15%	47	13,51%	297	85,34%
2019	353	6	1,70%	64	18,13%	283	80,17%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

Magyarországon a 2018-2019. éveket magas munkaerő-kereslet jellemezte, a munkaerőpiac fellendült, mely folyamat a koronavírus okozta járvány miatt a 2019. év végén megtört.

A KSH 2019. évi jelentése alapján is iskolai végzettség szerinti bontásban a legfeljebb alap- és középfokú végzettségűek munkanélküliségi szintje mérséklődött, a felsőfokú végzettségűeké pedig lényegében nem változott az előző évhez képest.

Terézvárosban 2019-ben az előző évhez viszonyítva enyhe növekedést mutat a 8 általánosnál alacsonyabb és általános iskolai végzettségűek körében a nyilvántartott munkanélküliség, míg a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek körében ugyanez a mutató csökken. Kerületünkben alapvetően az alacsony iskolázottság igen kismértékű.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A 2019. évre vonatkozóan a KSH munkaerőpiaci folyamatokat elemző országos adatai szerint a közfoglalkoztatottak 87%-a költségvetési intézményeknél, 9%-uk nonprofit szervezeteknél, fennmaradó részük pedig a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál dolgozott.

5. sz. diagram – A közfoglalkoztatottak létszámának alakulása Magyarországon

Forrás: www.ksh.hu

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	112	97
2016	142	100
2017	114	69
2018	84	48
2019	76	31

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Terézvárosi Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.-t Terézváros Önkormányzatának Képviselő-testülete hozta létre azzal a céllal, hogy a kerület tartósan munkanélküli és rendszeresen szociális ellátásban részesülő lakosainak munkalehetőséget, esélyt teremtsen. A közfoglalkoztatottak részt vesznek a lakókörnyezet gondozásában, tisztasági feladatokat, valamint parkfenntartási és kertészeti feladatokat látnak el az élhetőbb Terézvárosért. A közfoglalkoztatottak száma évről évre jelentős csökkenést mutat, a Munkaügyi Központtal kötött megállapodásokban szereplő létszámok feltöltése nehézséget okoz.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

2019-ben Magyarországon a 15-64 éves népesség foglalkoztatási rátája 70,1% volt, a 15-24 éves fiatalok foglalkoztatottsága 28,5%-ra csökkent, az 55 év felettieké pedig jelentősen nőtt. 2019-ben a járulékfizetési változások kedvezően hatottak a nyugdíjasok munkavállalására.

A régiók tekintetében a foglalkoztatási ráta mindenhol nőtt a 2019. év folyamán, Budapesten és a Nyugat-Dunántúlon volt a legkedvezőbb a foglalkoztatási helyzet, a legnagyobb növekedést a Pest megyei régióban mérték.

A Fővárosban és körzetében tehát a lehetséges munkahely megtalálása könnyebb, mint az ország más megyéiben, tehát a VI. kerületben élők a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének szempontjából kedvező helyzetben vannak.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2015	630	15
2016	442	28
2017	413	25
2018	348	11
2019	353	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

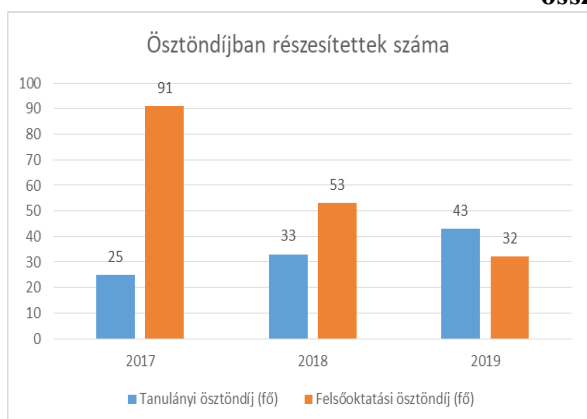
Az oktatási, képzési idő meghosszabbodása miatt a fiatalok munkaerőpiacon történő megjelenésének ideje kitolódott. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség hiánya nehezíti.

A munkaerőpiac elvárásai ma már nem csak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra is vonatkoznak. Ezért is figyelhető meg a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számának csökkenése.

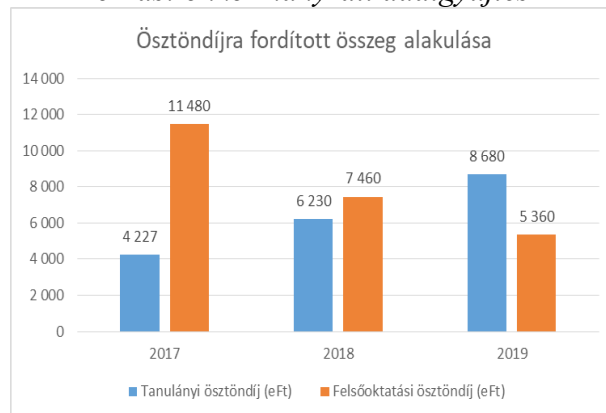
Önkormányzatunk az alábbi formákban támogatja a fiatalok munkaerőpiacra való átmenetét:

- „B” kategóriás vezetői engedély megszerzéséhez nyújtott támogatás
- Nyelvvizsga megszerzéséhez nyújtott támogatás
- Felsőoktatási ösztöndíj (felsőoktatásban résztvevők számára)
- Tanulmányi ösztöndíj (általános iskolások, középiskolások számára)

6. sz. diagram – Az ösztöndíjakban részesítettek száma (fő) és az ösztöndíjakra fordított összeg alakulása (eFt)

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A lakosság számára nyújtott szolgáltatások:

- Az önkormányzat által a lakosság számára angol nyelv és számítástechnika tanfolyamok finanszírozása

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Fővárosban és körzetében a lehetséges munkahely megtalálása könnyebb, mint az ország más megyéiben, ezért a VI. kerületben élők is a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének szempontjából kedvező helyzetben vannak.

A TCSGYK álláskeresési tanácsadással segíti a hozzá forduló lakosokat:

- aktuális álláslehetőségekről lista nyomtatása és rendelkezésre bocsátása,
- telefonálási és internet-használati lehetőség biztosítása munkahely keresés céljából,
- állásbörzéről, képzésekről, munkavállalással és munkavállalói jogokkal kapcsolatos rendelkezésekről szóló tájékoztatás, információ nyújtása,
- közreműködés önéletrajz, motivációs levél elkészítésében, a meghirdetett állásban való jelentkezésben,
- felkészítés az állásinterjúra.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A Terézvárosi Foglalkozást Elősegítő Nonprofit Kft egyfajta „életpálya-modell”-t vezetett be dolgozói részére:

1. A Munkaügyi Központ kiközvetítésével kerül a jelentkező a Kft-hez, ahol az első találkozó után felajánlanak néhány nap alkalmi munkát, így lehetősége van kipróbálni magát a később végzendő munkakörben.

2. Az alkalmi munkára jelentkezők között amennyiben találnak olyan szorgalmas, jól terhelhető egyént, aki érdeklődik a munka iránt, a Munkaügyi Központba irányítják, és a törvényi feltételeknek való megfelelés esetén közfoglalkoztatottként alkalmazzák. Ezt az eljárást kivételes esetekben a Társaságnál közérdekű munka büntetést töltők esetében is alkalmazzák, de szigorúan csak a büntetés letöltését követően.

Több munkavállalót vettek már át közfoglalkoztatási státuszról saját állományukba. A Munkaügyi Központtal 25 fő foglalkoztatására kötöttek együttműködési megállapodást.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Terézvárosban nem releváns.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Önkormányzatunk a 2019. tanévben az alábbi tanfolyamokat szervezte meg:

- kezdő informatika internethasználattal (2 csoport)
- táblázatkezelés – Excel
- szövegszerkesztés képhasználattal (2 csoport)
- számítástechnikai alapismeretek (2 csoport)
- multimédiás csoport

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az 1993. évi III. törvényben a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások típusai: aktív korúak ellátása, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, időskorúak járadéka, ápolási díj, tartós ápolást végzők időskori támogatás, gyermekek otthongondozási díja, települési támogatás.

A természetben nyújtott szociális ellátások típusai: köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A pénzbeli ellátások közül a települési támogatást, a természetbeni ellátások közül pedig a köztemetést állapítja meg a települési önkormányzat képviselő-testülete, a többi ellátás megállapítása a járási hivatalok feladata.

A passzív foglalkoztatás-politikai eszközök az álláskereső időszakában szolgálják az álláskeresőket, olyan szociális jellegű ellátások formájában, amellyel a cél a kieső jövedelem pótlása.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőket ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskereső száma		Álláskeresőket ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőket száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	630	2,24%	174	27,62%
2016	442	1,57%	121	27,38%
2017	413	1,47%	142	34,38%
2018	348	1,24%	144	41,38%
2019	353	1,25%	129	36,54%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	162	25,71%	n.a.	-	336	53,33%
2016	107	24,21%	n.a.	-	228	51,58%
2017	70	16,95%	110	26,63%	212	51,33%
2018	54	15,52%	77	22,13%	198	56,90%
2019	60	17,00%	70	19,83%	189	53,54%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	49
2018	54
2019	46

Forrás: TeIR, KSH

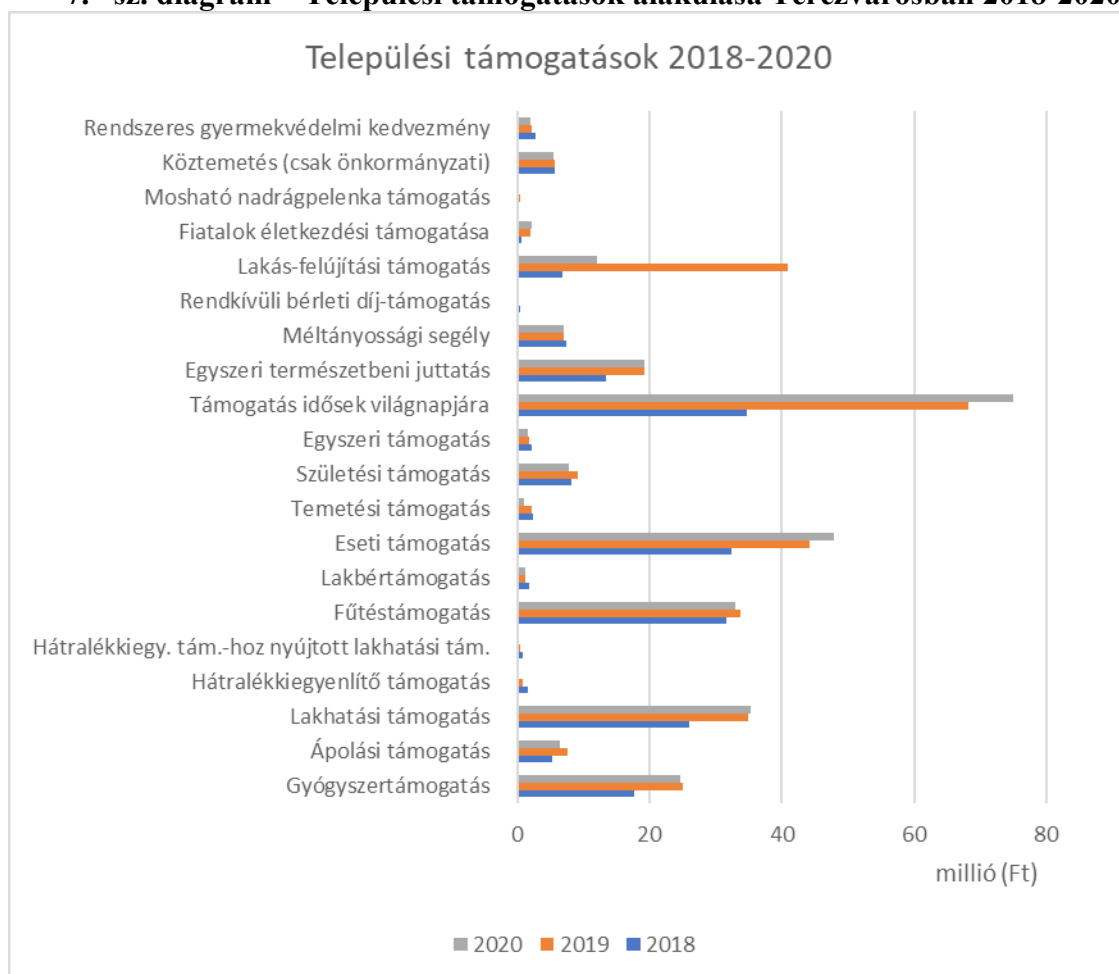
Terézvárosban a fenti adatok alapján, a segélyben részesülők aránya kicsi, a viszonylag kedvező fővárosi munkaerő-piaci feltételeknek köszönhetően.

Terézváros Önkormányzata a szociális rászorultságtól függően az alábbi pénzbeli és természetbeni ellátásokról alkotott rendeletet:

1. Települési támogatások:
 - lakhatási támogatás
 - fűtéstámogatás
 - ápolási támogatás
 - gyógyszer-támogatás
 - hátralékkiegyenlítő támogatás
2. Rendkívüli települési támogatások:
 - eseti támogatás
 - temetési támogatás
 - születési támogatás
 - Terézváros újszülöttje
 - egyszeri támogatás
 - támogatás idősek világnapjára
 - egyszeri természetbeni juttatás
 - méltányossági segély
 - rendkívüli bérletdíj-támogatás
 - lakás-felújítási támogatás

Az Önkormányzat az elmúlt években is nyújtott támogatást a szociális és jövedelmi helyzetük miatt rászoruló kérelmezők részére, melyek volumenét az alábbi diagram szemlélteti.

7. sz. diagram – Települési támogatások alakulása Terézvárosban 2018-2020

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány				
Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya
	db	db	db	%
2015	27905	2	0,07	71,20%
2016	27964	59	2,11	71,16%
2017	28035	79	2,82	71,06%
2018	28135	102	3,63	71,00%
2019	28352	217	7,65	70,92%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kerületünkben a foghíj telkek beépítése, tetőterek beépítése zajlik, új épületek jelennek meg. Az építőipar fellendülésének köszönhetően a lakásállomány gyarapszik.

A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások és a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások arányáról nem állnak rendelkezésünkre adatok.

a) bérlakás-állomány b) szociális lakhatás c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány			
Év	Lakásállomány (db)	Bérlakás állomány (db)	Szociális lakásállomány (db)
	db	db	db
2015	27 905	1 111	737
2016	27 964	1 085	716
2017	28 035	1 062	716
2018	28 135	1 035	678
2019	28 352	1 034	686
2020	28 360	1 026	659

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A vizsgált időszakban az Önkormányzat tulajdonában álló lakások eladási üteme továbbra is csökken, tekintettel az Önkormányzat vagyongazdálkodási stratégiájára, miszerint prioritást élvez az ingatlanok hosszú távú bérbeadás útján történő hasznosítása.

Az önkormányzati tulajdonban álló lakásállományt továbbra is túlnyomó részt szociális alapú bérbeadás útján hasznosított lakások alkotják.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	13060	1270
2018	13155	1475
2019	13652	1627

f) eladósodottság

Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése. A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, az erőszak áldozatai pl. kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

A lakásfenntartási költségekben hátralékkal rendelkező családok részére az önkormányzati adósságrendezés keretén belül nyújtható adósságcsökkentési támogatás, valamint egyéb pénzügyi támogatások nyújtanak segítséget. A támogatások volumenét a 3.3. fejezet 7. sz. diagramja szemlélteti.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A kerület belvárosi elhelyezkedése meghatározza a lakhatás minőségét is. Az ingatlan beruházások révén az épített környezet jelentősen változik, ami együtt jár a terület használóinak cserélődésével, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javulásával, a közműszolgáltatások fejlődésével.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Az alacsony státuszú népesség jelenleg inkább nem összefüggő mikroszegregátumba tömörül, valódi szegregációnak nem nevezhető.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség,

foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Terézvárosban nem releváns.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Bár Terézvárosban a szegregáció nem releváns, a kerület egyes részein magasabb a szociális és gyermekvédelmi segítségre szoruló családok száma, akik jellemzően leromlott állapotú háztömbökben élnek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A kerületi ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az Önkormányzat a kötelező feladatait ellátja, a lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátórendszerét.

Magyarországon általános szabály szerint a fekvőbeteg ellátás a beteg bejelentett lakóhelye vagy tartózkodási helye, illetve a háziorvosa beutalása esetén annak telephelye szerinti fekvőbeteg gyógyintézetben történik. A területi ellátási kötelezettségről az országos tisztifőorvos vezet nyilvántartást.

A Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat feladata Terézváros egész területén a járóbeteg szakorvosi és gondozóintézeti, ügyeleti, védőnői szolgálat ellátása, gyermek fogászati ellátása, továbbá a Terézvárosi Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények (bölcsődék, óvodák, és iskolák) vonatkozásában a gyermek- és iskolaegészségügyi ellátás és a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítása. Ezen felül a felnőtt és gyermek háziorvosi szolgálatok és felnőtt fogászati ellátás működtetésében is közreműködik. A kerület lakosai a Csengery u. 25. szám alatti intézményben vehetik igénybe a járóbeteg szakellátást. A járóbeteg szakellátások kihasználtságának vizsgálatát a Szolgálat folyamatosan végzi, felmérve a lakossági megbetegedésekből és azok jó szakmai ellátásából fakadó igényeket, a szükségleteknek megfelelő átcsoportosításokat hajtva végre.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jargon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	32	8	n.a.	642	n.a.
2016	1	32	8	n.a.	546	n.a.
2017	1	31	7	n.a.	n.a.	87,64
2018	1	31	7	n.a.	n.a.	77,82
2019	1	30	7	n.a.	n.a.	40,23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekek életkorhoz kötött kötelező szűréseit a védőnők és a gyermek háziorvosok végzik.

A 2019. évben a bárányhimlő, a rotavírus és a pneumococcus baktérium elleni védőoltás mellett a meningococcus B típusú védőoltás költségeit is átvállalta az önkormányzat. Az oltóanyag kiadásában a gyermekorvosokkal együtt részt vesznek a Védőnői Szolgálat munkatársai is.

Az önkormányzati fenntartású bölcsődékben a sósobák kialakítása a vizsgált időszakban sikeresnek mutatkozott. Azonban a 2. sz. Bölcsőde (Szondi u. 88.) ellátottjai számára egyelőre nem találták meg a sósoba kialakításának lehetőségét, jelenleg – igény esetén – a 4. sz. Bölcsődében vehető igénybe.

A 2014 óta rendszeresen zajló szűrőnapokon a Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat szakemberei végzik a vizsgálatokat.

Az egészségmegőrzést szolgáló programokra előzetes regisztrációt követően végeztek vizsgálatokat a Terézváros Egészségügyi Szolgálat szakemberei. A helyszínt az Eötvös 10 nagyterme szolgáltatta. Vércukor- és koleszterin-teszt, testsúly, vérnyomás, vér oxigéntelítettség mérése, testtömegindex meghatározás, EKG vizsgálat, alsó végtagi érbetegségek szűrése szerepeltek a szűrőprogramban.

Terézváros Önkormányzata több alkalommal hirdetett egészségnapot a Széchenyi fürdőben a nyugdíjas lakosok számára.

b) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Kerületünkben a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VI. kerületi Tagintézménye látja el a gyermekek korai fejlesztését, konduktív és fejlesztő nevelését, a nevelési tanácsadást, logopédiai ellátást, gyógytestnevelést, tehetséggondozást, továbbá biztosítja a tankerületi szakértői bizottsági tevékenységet, valamint az óvoda- és iskolapszichológusi koordinátori feladatokat ellátását.

A felnőttek részére a Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat szakrendelőjében elérhető a gyógytorna, fizioterápiás kezelés, pszichoterápiás kezelések.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A bölcsődékben az étlapokat a gyerekeknek, alkalmazottaknak az ételmezésvezető állítja össze, szem előtt tartva az előírásokat. Ennek megfelelően az ételek összeállítása az egészséges táplálkozás szempontjait tükrözi, figyelve a megfelelő tápanyag felhasználására, ételkészítési eljárásokra.

A köznevelési intézmények – óvodák, iskolák – nem rendelkeznek főzőkonyhával, hanem közbeszerzési eljárás alapján a szolgáltató állítja össze az étrendet dietetikus szakember alkalmazásával. A közbeszerzési kiírás fontos eleme az egészséges és változatos táplálkozás biztosítása. Az önkormányzat által működtetett óvodákban és általános iskolákban zöldség, gyümölcs és legalább 50%-os gyümölcstartalmú gyümölcslé vásárlás – az egészséges táplálkozás elősegítése céljából, az európai uniós társfinanszírozású iskolagyümölcs-programot kiegészíti.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Jelentős fedett sportlétesítmény a kerületben nincs.

A kerületünk zöldfelületben és szabad térben, játszótérben, parkban meglehetősen szegény kerület, így főként a Városliget közelsége ad lehetőséget mozgásra, de sokan használják a Margit-szigetet is erre a célra.

A Hunyadi téren minden évben lehetősége van a kerületi lakosoknak az Önkormányzat által létrehozott korcsolyapálya használatára.

A Széchenyi fürdőben megrendezett, idősek számára szervezett úszás, masszázs és torna, vízitorna a mozgás mellett az egészségmegőrzés kultúrájának kialakításához is lehetőséget nyújt.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Terézvárosi Gondozó Szolgálat által a Terézvárosi Önkormányzat a szociális törvényben meghatározott személyes gondoskodási formák közül alapellátásként házi segítségnyújtást, étkeztetést, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, szakosított ellátási formaként az idősek klubját működteti és otthonápolást végez.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A drogprevencióra az elfogadott HEP nem tért ki, ezért annak felülvizsgálata nem lehetséges.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem volt eljárás ebben a témakörben.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adománygyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában. A feladatok ellátásában kerületi civil szervezetek, egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit. Az önkormányzati Szolidaritási Központ évente többször adományoz élelmiszereket a kerület lakosainak.

A szolgáltatások közé sorolható, hogy szociális intézményeink (pl. TCSGYK) egyfajta információs bázisként működve a rászorultak számára mások által szervezett programokat is ismertetnek.

Az Önkormányzat szombatonként ingyenes gyermekfoglalkozásokat, valamint kulturális programokat szervez a Hunyadi téren.

A *Tábla:3.6.2.-Népkonyhán kiosztott ételadagok száma* c. táblázatra vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi község bemutatása

A Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt.-t Terézváros Önkormányzata hozta létre azzal a céllal, hogy a VI. kerületben élők kulturális, közművelődési, szabadidős és sporttevékenységét szervezze, támogassa. E cél érdekében a nonprofit gazdasági társaságnak 2009-ben működtetésre átadta az újonnan épült Eötvös 10 Közösségi és Kulturális Színteret. Az ötszintes épületben 200 fő befogadására alkalmas színházterem, 100 fős kamaraterem, kávézó, kortárs galéria és foglalkoztató helyiségek is találhatóak.

A kicsiknek és nagyoknak szóló állandó programok mellett színvonalas színházi előadások, könnyű- és komolyzenei koncertek, kiállítások, film-, tánc-, mozgás- és képzőművészet várja az ide érkezőket, ahol civil szervezetek, klubok is helyet kapnak. Az Eötvös 10 adottságai lehetővé

teszik konferenciák, sajtótájékoztatók, fogadások, vállalati rendezvények, bálók, tréningek, szakkörök, tanfolyamok, kiállítások lebonyolítását, szervezését is.

A kerületi közművelődési feladatokat is a Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt. Eötvös10-ben dolgozó munkatársai látják el. A különféle protokolláris ünnepek (Díszpolgári ünnepség, Pedagógusnap stb.), koszorúzások, jeles napok (pl. Idősek Világnapja, karácsony, anyák napja) rendezvényeinek, a nagyszabású szabadtéri programok (pl. Terézvárosi Búcsú), az önkormányzati nyári napközis tábor megszervezése mellett a sport- és szabadidős feladatok ellátása, támogatása, valamint a kerületi nyugdíjasszervezetekkel, nemzetiségekkel, amatőr művészeti csoportokkal való kulturális együttműködés is a feladatkörükbe tartozik.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
21	van	81162	6
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A kerületünk zöldfelületben és szabad térben, játszótérben, parkban meglehetősen szegény kerület, így főként a Városliget közelsége ad lehetőséget mozgásra, de sokan használják a Margit-szigetet is erre a célra.

A Lövölde tér megszüpítése keretében 2019-ben adták át a megújult játszótérrel.

A Hunyadi téren minden évben lehetősége van a kerületi lakosoknak az Önkormányzat által létrehozott korcsolyapálya használatára.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A TCSGYK mediációs (közvetítői tevékenység) szolgáltatását mediátori végzettséggel rendelkező családsegítő, illetve tanácsadó munkakört betöltő munkatársa végzi. A mediáció az alternatív vitarendezés, konfliktusmegoldás egyik formája. A mediációs folyamat során a felek közös felkérése alapján a vitában/konfliktusban független, pártatlan mediátor úgy irányítja az megbeszélés folyamatát, hogy a felek képesek legyenek adott probléma, vitás kérdés megoldására.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az Önkormányzat éves költségvetésében rendszeresen elkülönít egy keretet, hogy a rászorulóknak részére ingyenesen élelmiszer-csomag osztását tegye lehetővé a Szolidaritási Központon keresztül, ezzel is segítve az anyagi gondokkal küzdő terézvárosi háztartásokon.

A középiskolások kötelezően végzendő önkéntes munkáját össze lehet hangolni az intézmények igényeivel.

Az óvodák egyre gyakrabban és egyre több gyermek bevonásával tartanak kapcsolatot az idősgondozást végző intézményekkel.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei; f) helyi lakossági önszerveződések

Terézvárosban a következő nemzetiségi önkormányzatok működnek: bolgár, görög, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, ukrán.

Rendszeresen kerül megrendezésre a Nemzetiségi Kavalkád, melynek fontos szerepe van a kisebbségi kultúra megőrzésében, ápolásában és közvetítésében. A rendezvény fő célja a népi hagyományok bemutatása a nagyközönség számára, zenekarok és táncsoportok fellépésével, hagyományőrző ételek, italok kóstolásával.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A kerületben Terézvárosi Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, amely kapcsolatot tart a köznevelési és szociális intézményekkel, illetve közösségi programokat szervez.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közfoglalkoztatást főleg alacsony iskolai végzettségűek veszik igénybe.	Közfoglalkoztatás fenntartása.
Az eladósodottság megakadályozása, a lakbérhátralékok csökkentése.	Szociális segélyek és támogatások volumenének fenntartása és növelése.
Az idős korosztályt a tüdőgyulladás szövődményei veszélyeztetik, ebben a korosztályban a betegség lefolyása súlyosabb, mint a fiatalabb korosztályban és szövődmények is gyakoribbak.	Önkéntes alapon igényelhető pneumococcus elleni védőoltás költségének önkormányzati támogatása.
A bölcsődékben jelenlévő hurutosodás csökkentésére hasznos a sószoba használata. Sok szülő piaci alapon nem tudja megfizetni.	Sóbarlang, sószoba működtetése, anyagi forrás biztosításával Terézvárosi Egyesített Bölcsődékben.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	17 611	19 263	36874	47,76%	52,24%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			792	2,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 901	1 810	3711	5,16%	4,91%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	298	291	589	0,81%	0,79%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Az állandó lakónépesség száma 2013. évtől átlépte a 37 ezer főt (2014. évben 37533 fő).

A kerületi gyermekek létszáma 4195 fő volt 2014. december 31-i statisztikai adatok szerint. Ez a terézvárosi népesség emelkedés a bevándorlásból és az élve születések számának kismértékű emelkedéséből adódott, mert a természetes szaporodás mutatónk évek óta negatív tartományban van

- a) **veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;**

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	35	n.a.
2017	46	n.a.
2018	49	n.a.
2019	64	93

A védelembe vett kiskorú gyermekek száma folyamatosan, nagy mértékben nő. 2016-2019 között közel a duplájára emelkedett. A gyámhatóságra, valamint a Családi- és Gyermekjóléti Központra háruló feladatok, esetszámok növekednek.

- b) **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők**

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	281
2018	231
2019	170

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2017. óta folyamatosan, nagy mértékben csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. Az iskolák felülvizsgálati beszámolóikban jelezték, hogy bár próbálják meggyőzni az érintett gyermekek szüleit, és elmagyarázni, hogy mit kell tenniük, hová kell menniük, hogy a kedvezményekkel élhessenek, sajnos sokszor az utánajárás elmarad. Amíg az oktatási intézményekben nyilatkozhattak, többen igénybe vették ezt a támogatási formát. Az érintett gyermekek szüleinek mindenképpen segítő közreműködő személyre lenne szükségük, aki az intézmények jelzése alapján felveszi a kapcsolatot a szülőkkel és támogatja őket az ügyintézés teljes menetében (intézményi szociális segítő, családsegítő, aki a TCSGYK alkalmazásában áll, jelzőrendszeri tag).

A veszélyeztetettség megelőzésében kiemelkedő jelentősége van a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetésének, a más alapellátások keretei között történő megelőző tevékenység koordinálásának, az együttműködés megszervezésének. Terézvárosban a Család- és Gyermekjóléti Központ jelzőrendszeri tanácsadója kezdeményezi, szervezi és hangolja össze a jelzőrendszer működését, valamint más érintett személyek és szervezetek részvételét az észlelő- és jelzőrendszerben. A jelzőrendszer tagjai írásban adnak tájékoztatást és ezen dokumentumokat a jelzőrendszeri felelős nyilvántartja, és használja. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az észlelő- és jelzőrendszer bármely tagjának fogadja a veszélyeztetéssel kapcsolatos jelzését, és ezt követően a probléma jellegéhez, mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést kezdeményez. A Család- és Gyermekjóléti Központ jelzőrendszeri tanácsadója informálja a jelzőrendszeri tagokat a központ által nyújtott speciális szolgáltatásokról, elérhetőségének módjáról, tájékoztatja a jelzőrendszer tagjait a hatósági intézkedések mikéntjéről, kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival, szakmai anyagokat készít, részt vesz az esetmegbeszéléseken és esetkonferenciákon, a szakmaközi tanácskozásokon, valamint fogadja a jelzések összesítését a szolgálattól.

Az intézményi beszámoló alapján látható, hogy a jelzőrendszeri tagságuk egyre aktívabb, az intézményi szociális munkással, és általa a TCSGYK-val szoros és hatékony az együttműködés.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Rotavírus és Meningococcus B védőoltás beadásának támogatása

A 17/2016. (V.26.) önk. rendelet értelmében az Önkormányzat átvállalja a csecsemőknek beadandó rotavírus elleni védőoltások (2 sorozat), valamint a Meningococcus B védőoltás (3 oltássorozat) beadásának költségeit az arra jogosult, kérelmet benyújtó lakosoknak. A támogatások igénylése a gyermek születésétől lehetséges.

Siófoki üdülő

Az üdülő évek óta fogadja a szociálisan rászoruló családokat. A képviselő-testület megalkotta a 23/2021. (III.25.) rendeletét a siófoki önkormányzati üdülő használatáról, amelyben felülvizsgálta a pályázati feltételeket. A svédasztalos reggelivel járó kedvezményes üdülési lehetőség mérsékelt összegért vehető igénybe, 1 hetes turnusokban, főként szociálisan rászoruló családoknak, egyszülős családoknak. A pályázati elbírálásnál különös figyelemmel vannak arra, hogy a következő veszélyeztetett csoportok lehetőséghez jussanak: RGYVK-ra jogosult gyermek; HHH gyermek; egyedülálló szülő; árva, félárva gyermek; tartósan beteg/fogyatékos gyermek; 3 vagy több kiskorú gyermeket nevelő család; tartósan, 1 évet meghaladóan munkanélküli szülő(k); kiváló előmenetelű tanuló; kiváló sportoló; művészetben figyelemre méltó gyermek. Az önkormányzat az IFA megtérítését magára vállalta.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	88	78	166
2016	70	70	140
2017	72	55	127
2018	61	56	117
2019	59	61	120

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A 4.1.4. számú táblázat kitöltéséhez nem állnak rendelkezésünkre megfelelő adatok.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján ingyenes étkezés, 3 vagy több gyermekes családok kedvezménye alapján 50 %-os kedvezmény, tartós betegség alapján ugyancsak 50 % kedvezmény vehető igénybe.

A napi szintű gyümölcs- és zöldségellátás a közétkeztetésben nem minden esetben megfelelő szintű, azonban az önkormányzati gyümölcsstámogatásnak köszönhetően évek óta biztosított a napi szintű gyümölcsfogyasztás, amely elengedhetetlen a gyermekek vitaminellátásában és fejlődésében.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A felülvizsgálat intézményi beszámolóiból látható, hogy egyre több a nem magyar állampolgárságú, idegen ajkú gyermek, akiknek tanulási-, beilleszkedési nehézséget jelentenek a nyelvi akadályok. A pedagógusok számára is problémát okoz a gyermekek felzárkóztatása, beilleszkedésének segítése. 2021. szeptembertől fejlesztő pedagógus segíti ezen gyermekek fejlődését az intézményekben.

A Szív Óvoda tájékoztatása szerint 4 óvodapedagógusuk az OH által szervezett továbbképzésen vett részt, ahol különböző technikákkal ismerkedtek meg azzal kapcsolatban, hogy hogyan könnyítsék meg a nyelv elsajátítását az idegen anyanyelvű gyermekek számára.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem rendelkezünk információval.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Terézvárosban a szegregáció nem releváns, azonban a kerület egyes részein magasabb a szociális és gyermekvédelmi segítségre szoruló családok száma, akik jellemzően leromlott állapotú háztömbökben élnek. Az önkormányzat számos települési támogatással segíti az érintett családokat.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	16		0
2016	19		0
2017	15		0
2018	15		0
2019	16		0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 4.3.1. számú táblázat teljes körű kitöltéséhez nem állnak rendelkezésünkre megfelelő adatok.

A védőnői ellátáshoz való hozzáférés vagyoni helyzetétől, biztosítási jogviszonytól, valamint állampolgárságtól is független. A védőnő a hatályos jogszabályok szerinti feladatát az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. Ezen felül köteles a védőnői gondozás lehetőségét felajánlani a körzetében életvitelszerűen tartózkodó azon személynek is, akiről tudomást szerez, és ellátása a védőnői kompetenciába tartozik.

A kerületben a területi védőnők és iskolai (ifjúság-egészségügyi) védőnők nyújtanak ellátást. A területi védőnő a feladatainak ellátását a tanácsadó helyiségben, a családok otthonában, nevelési-oktatási intézményekben és a közösségi programokra alkalmas helyszíneken végzi. A gyermekek kötelező szűrővizsgálaton vesznek részt hatéves korig, meghatározott időszakonként. A rendszeres szűrővizsgálatoknak és családlátogatásnak köszönhetően a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek védőnői ellátáshoz való hozzáférése nagyon jó.

Az önkormányzat által biztosított Meningococcus B, valamint Rotavírus elleni védőoltások lehetőségéről, valamint a kérelem benyújtásának részleteiről a védőnők rendszeresen tájékoztatják a szülőket.

A védőnői szolgálatnak a gyermekvédelmi rendszerben jelzőrendszeri szerepe van. Évente tartanak a Terézvárosi Család- és Gyermejkölési Központtal megbeszélést, értékelést az elvégzett munkáról. Szükség esetén esetmegbeszélésen is részt vesznek. A COVID19 járvány ideje alatt is rendszeresen látogatták a családokat, rendszeres a kapcsolattartás.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	32	8		
2016	1	32	8		
2017	1	31	7		
2018	1	31	7		
2019	1	30	7		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A kerületben 8 gyermekorvosi praxis van kialakítva. Minden praxis betöltött. A gyermekorvosi ellátás a kerületben megoldott.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A házi gyermekorvosi rendelőkben a területi védőnők feladata a szűrővizsgálat megtörténte után a gyermekről 5 éves korában külön jogszabály szerinti „Fejlődési szint megítéléséhez az iskolai felkészítés elősegítésére” megnevezésű orvosi adatlap kiállítása. Az orvos feladata ezen nyomtatvány továbbítása az oktatási-nevelési intézmények számára. A védőnők szorosan együttműködnek az Önkormányzat Humánszolgáltatási Osztályával a tanévek megkezdése előtt, mivel adatszolgáltatásra ilyenkor van lehetőség.

Sóbarlang

Egy kivétellel (Szondi u. 88. sz. alatti Bölcsőde) a kerület minden bölcsődéje rendelkezik sóbarlanggal, és mindenhol nagy népszerűségnek örvend ennek használata, mivel a tengeri sós levegőt idéző, felső légúti betegségek megelőzését szolgáló, asztmatikus tüneteket csökkentő gyógyhatású barlang betegség megelőző tulajdonsága már bizonyított. A sóbarlangot üzemeltető minden intézményben statisztikailag igazolt, hogy a téli időszakban, a barlang rendszeres látogatásának hatására a felső légúti megbetegedések száma lényegesen csökkent. A szolgáltatás bevezetésének célja a gyermekek immunrendszerének erősítése, valamint az ellenálló képességnövelése volt. Jelenleg a Szondi u. 88. sz. alatti bölcsődébe járó gyermekek igény esetén a 4. sz. Bölcsődébe mehetnek a délutáni időszakban szüleikkel.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A 2016. január 1-jén hatályba lépő szabályozás – amely a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrációjával a jelzőrendszeri működést egyetemessé tette, azaz a gyermekek mellett a felnőttekre is kiterjesztette – és az azt követő jogszabály módosítások, megjelenő szakmai szabályozók számos új elemet vezettek be a hatékonyabb jelzőrendszeri munka érdekében. Ennek részeként a család- és gyermekjóléti központok feladatrendszerében megjelent a jelzőrendszeri tanácsadó/felelős feladatkör, melynek célja a településeken/főváros kerületeiben folyó észlelő és jelzőrendszeri feladat ellátásának biztosítása, koordinálása, valamint szakmai támogatás nyújtása.

2016. január 1-jétől a jogalkotó a gyermekjóléti alapellátást a kerületekben, városokban, falvakban működő családsegítő szolgálatokhoz rendelte. Ennek értelmében a családsegítő szolgálatok működésében, feladatellátásában nagyfokú változás történt. A gyermekjóléti szolgáltatás a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás. Ez a gyermek érdekeit védő speciális személyes, szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a már kialakult veszélyeztetettség csökkentését, megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezését a családba.

Feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben levő várandós anyák támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint a Családok Átmeneti Otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése,
- szabadidős programok szervezése.

Az általános szolgáltatási feladatokon túl a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat nyújt: szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet, kórházi szociális munkát és készenléti telefonos ügyelet biztosítását, melyet az Átmeneti Otthonnal kötött megállapodás értelmében lát el. A telefonos készenléti szolgálat célja, hogy a nyitvatartási időn túl felmerülő krízishelyzetekben lehetőség legyen azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtására. A készenléti szolgálatot egy állandóan hívható, a lakossággal ismertetett telefonszám biztosításával szervezik meg olyan formában, hogy a készenléti levő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani, vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani, illetve a segítségkérőt odáig eljuttassa, hogy az intézményt – a legközelebbi nyitvatartási időben – felkeresse.

- Pedagógiai, fejlesztőpedagógiai segítségnyújtás:

Tanulási nehézséggel, hátrányokkal küzdő gyermekek fejlesztésére, oktatására specializálódott pedagógus szakképzettséggel rendelkező munkatárs segíti azokat az általános iskolás gyermekeket, illetve középiskolás korú fiatalokat, akiknek segítségre van szükségük a tanulmányi felzárkózásban. A foglalkozások az intézmény Király utca 82. szám alatti székhelyén zajlanak, a szolgáltatás igénybevétele a családsegítő és eszménedzser munkatársak közvetítése alapján történik, de mód van a közvetlen telefonon, illetve személyesen történő kapcsolatfelvételtre is.

- Adósságkezelési szolgáltatás (a gyermekszegénységet csökkentő szolgáltatás)

Az adósságkezelési tanácsadás célja, hogy segítséget nyújtson azoknak a kerületi lakosoknak, családoknak, akik átmeneti anyagi nehézségükből adódóan háztartásukban *adósságot*, hátralékot (fűtés, villany, közös költség, lakbér, víz-csatorna, szemét) halmoztak fel. Az adósságkezelési tanácsadás része a háztartásvezetésre, életvezetésre irányuló tanácsadás, ezekre irányulóan ismeretek, információk nyújtása, egy együttgondolkodás és megállapodásba rögzített együttműködés az adósság/hátralék felszámolása érdekében az alábbiak mentén:

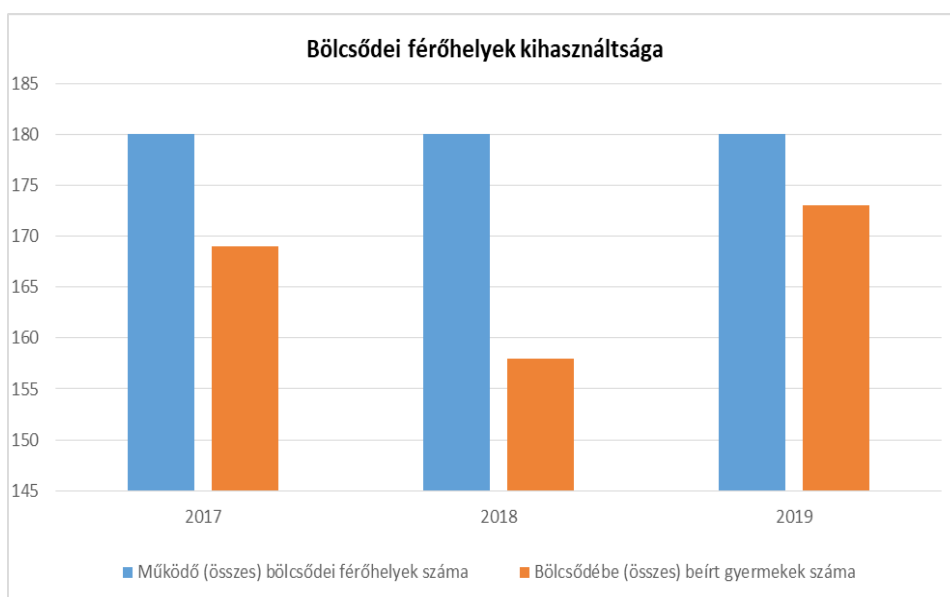
- az eladósodáshoz, hátralékok keletkezéséhez vezető okok felderítése,
- a család meglévő jövedelmének számba vétele,
- természetes támaszok keresése (rokonok, ismerősök segítségével),

- munkanélküli családtag esetén munkahelykeresésből és munkába állásból adódó, esetleg foglalkoztatás-helyettesítő támogatásból származó jövedelemnövekmény,
- rendszeres, de nélkülözhető kiadások csökkentése,
- családtag egészségi állapotától függő társadalombiztosítási ellátások,
- a család szociális helyzetétől függő, nem adósságkezelés-típusú szociális ellátások, támogatások,
- az eladósodás megelőzését célzó támogatások (települési támogatás – lakhatási támogatás, fűtéstámogatás stb.),
- a család szociális helyzetétől függő, adósságkezelés-típusú támogatások (hátralekkiegyenlítő támogatás, Hálózat Alapítvány által nyújtott támogatás, rendkívüli települési támogatás),
- az adósság jogosultjai (közműtulajdonosok, energiaszolgáltatók, társasházak, Vagyonkezelő Zrt.) által nyújtott kedvezmények (részletfizetési lehetőség, kamatelengedés, védett fogyasztói státusz, előre fizetős mérőóra).

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A 4.3.3. a) és b). számú táblázatok teljes körű kitöltéséhez nem állnak rendelkezésünkre megfelelő adatok.

8sz. diagram – Bölcsődei férőhelyek kihasználtsága

Forrás: TeIR

A Terézvárosban működő bölcsődék a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék intézményi keretében látják el feladataikat. A Gyvt. 42. § alapján a bölcsődei ellátás keretében a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.

A férőhelyek száma 2009 és 2018 között 180 darab volt, ebben az időszakban bővítés nem történt. A kerületben egyesített bölcsődék négy telephelyen működnek. A 2013-as évben megemelkedett a bölcsődei férőhelyek iránti igény, ezért 2015-ben felvetődött a bölcsődei férőhelyek bővítésének szükségessége. Később azonban a meglévő férőhelyek elegendőnek mutatkoztak, így erre nem került sor. Általánosan elmondható, hogy a szülők a második életévét betöltött gyermekük felügyeletét kérik.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelemben az intézmények együttműködve segítik a gyermekek alapvető jogainak érvényesülését és ezek garanciáit. A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére,

veszélyeztetettségének megelőzésére (prevenció) és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli és természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, gyermekjóléti szakellátások és a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések biztosítják. Amennyiben a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét a gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelemben vétellel nem lehet megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családon belül nem biztosítható, a gyámhivatal a gyermeket hatósági intézkedéssel nevelésbe veszi, vagy részére (családba fogadó) gyámot rendel.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

2021.06.01. napjától lépett hatályba a 31/2021. (V.27.) önk. rendelet, amely a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) önk. rendelet módosítása, mely a koronavírus miatt árván maradt kerületi gyermekek önkormányzati támogatását tette lehetővé, egyszeri nagy összeggel.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az Önkormányzat biztosítja a gyermek- és ifjúsági korosztály számára a művelődésüket elősegítő családi napokat, interaktív játszóházat, színházi és filharmóniai előadások, valamint az életkori sajátosságuknak megfelelő rendezvények megszervezését; támogatja az iskolarendszeren kívüli öntevékeny, önképző körök, klubok megalakulását, tevékenységét. Az Önkormányzat közművelődési feladatainak ellátásáról elsősorban az általa alapított, saját tulajdonában lévő Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt. tevékenységével és az általa üzemeltetett Eötvös10 Művelődési Ház útján gondoskodik, a társasággal kötött közművelődési megállapodás és közszolgáltatási szerződés alapján.

A Terézváros Közrendjéért és Közbiztonságáért Közalapítvány több, mint 1,5 évtizede megrendezi nyári táborait, ahol a kerületi gyerekek a rendőrség, a katasztrófavédelem, a polgárőrség, a büntetés-végrehajtás, a közterület-felügyelet munkájával ismerkedhetnek. A díjmentesen igénybe vehető tíznapos tábornak 2013 óta egy balatonföldvári, tóparti ingatlan ad otthont. A keretösszeg erejéig az üzemeltető szállást és étkezést biztosít a TEKA tábor kis lakóinak.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Gyermekek napközbeni ellátásának támogatása

A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított étkeztetés ellátásért fizetendő személyi térítési díjból a szülő (vagy más törvényes képviselő) kérelmére, rászorultságra való tekintettel az önkormányzat az alábbi kedvezményeket biztosítja:

- ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem kisebb a nyugdíjminimum 50 %-ánál, akkor személyi térítési díjat nem kell fizetni,
- ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem kisebb a nyugdíjminimum összegénél, akkor a személyi térítési díj az intézményi térítési díj 30 %-a,
- ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem kisebb a nyugdíjminimum 130 %-ánál, akkor a személyi térítési díj az intézményi térítési díj 50 %-a,
- ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem kisebb a nyugdíjminimum másfélszeresénél, akkor a személyi térítési díj az intézményi térítési díj 75 %-a.

A fenti kedvezmény összegéből a törvény alapján egyidejűleg járó normatív kedvezmény összegét le kell vonni.

Rászorultságra tekintettel azokat a gyermekeket illeti meg a támogatás, akik kerületi lakcímmel rendelkeznek.

A rászorultságra tekintettel meghatározott kedvezmény megilleti a gyermeket akkor is, ha nem a kerületi önkormányzat által fenntartott, illetve működtetett, állami, illetve önkormányzati feladatot ellátó intézménnyel állnak intézményi jogviszonyban, és ott részesülnek napközbeni ellátás keretében étkeztetésben.

A rászorultságra tekintettel járó kedvezményt havonta utólag, a térítési díj befizetésének igazolása mellett, a befizetést követő 15 napon belül lehet igényelni.

Terézvárosi Étkezési Támogatás

Az önkormányzat Terézvárosi Étkezési Támogatásban részesítheti az óvodákkal aktív jogviszonyban álló gyermekeket, az általános iskolai és gimnáziumi tanulókat, hogy ezzel is mérsékelje a fenntartásában lévő dunabogdányi gyermeküdülőbe szervezett erdei óvodák, erdei iskolák, táborok, kirándulások szülők által fizetendő részvételi díját.

Terézvárosi Iskolai Gyümölcstámogatás

Az Önkormányzat a tulajdonában álló ingatlanban működő általános iskolákban az egészséges életmódra nevelés ösztönzése céljából a zöldség, gyümölcs és legalább 50%-os gyümölcstartalmú gyümölcslé vásárlását az intézmény adott tanév október 1-jei 10 főre kerekített létszámát tekintve 600 Ft/fő/év összeggel támogatja, mely támogatás az iskolai egészség- és sportnapon, valamint a környezetvédelmi nevelés érdekében szervezett rendezvények alkalmával használható fel. A Terézvárosi Iskolai Gyümölcstámogatás felhasználásakor beszerezhető gyümölcsök, zöldségek és nyilvántartás tekintetében az iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program végrehajtásáról szóló 29/2017. (VI. 7.) FM rendeletben foglaltak az irányadóak.

Terézvárosi Óvodai Gyümölcstámogatás

Az óvodákban a zöldség, gyümölcs és legalább 50%-os gyümölcstartalmú gyümölcslé vásárlását – az egészséges táplálkozás elősegítése céljából – 10 Ft/fő/nap Terézvárosi Óvodai Gyümölcstámogatással támogatja az adott tanév október 1-jei statisztikai létszáma alapján, az intézmény nyári zárva tartási napjaival csökkentett munkanapokra számítva. A Terézvárosi Óvodai Gyümölcstámogatás felhasználásakor beszerezhető gyümölcsök és a nyilvántartás tekintetében az iskolagyümölcs-program végrehajtásáról szóló 20/2012. (V. 25.) VM rendeletben foglaltak az irányadóak.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az Önkormányzat a helyi közművelődés támogatása során kötelező alapszolgáltatásának tekinti a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztését. Ennek keretében elősegíti a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítését és fenntartását határon túli és testvértelepülési művészek, művészeti csoportok meghívásával, kiállítások megrendezésével, fellépések biztosításával.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzatnak nincs tudomása a kerületben működő intézmények esetében hátrányos megkülönböztetésről, jogellenes elkülönítésről, intézmények közötti, illetve intézményen belüli szegregációról.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

2020 tavaszától 2021. májusáig összesen 4 alkalommal került kiírásra tanulói laptop-támogatás iránti pályázat:

1. 2020. májusában 15 db laptop haszonkölcsönbe (2020.05.11-től a veszélyhelyzet megszűnéséig), melyek a Képviselő-testület döntése alapján 2020. júliusában a pályázók tulajdonába kerültek.
2. 2020. novemberében újabb 10 db laptop került haszonkölcsönbe (2020.11.19-től 2021.06.30-ig),
3. 2020 decemberében 4 db laptop került haszonkölcsönbe (2020.12.21-től 2021.06.30-ig),
4. 2021 májusában 10 db laptop került haszonkölcsönbe (2021.05.05-től 2021.06.30-ig).

A Képviselő-testület határozata alapján a 2021.06.30-ig haszonkölcsönbe adott laptopok is a pályázók tulajdonába kerültek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	901	32	3,55%
2016	878	7	0,80%
2017	858	11	1,28%
2018	852	8	0,94%
2019	851	7	0,82%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók		
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	%
2015	40	2,33%
2016	37	2,22%
2017	33	2,00%
2018	31	1,81%
2019	17	0,96%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	21	1,24%	n.a.	-	n.a.	-
2016	31	1,77%	11	5,70%	32	2,94%
2017	15	0,86%	n.a.	-	10	1,04%
2018	n.a.	-	2	1,05%	33	1,89%
2019	1	0,06%	n.a.	-	11	0,62%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	21	21
2016	18	10
2017	28	6
2018	31	7
2019	31	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2015-2019 időszakot vizsgálva arra a következtetésre juthatnánk, hogy a HH és HHH gyermekek száma és aránya folyamatosan csökken, ami bizakodásra adhatna okot. Az oktatási intézmények felülvizsgálati beszámolóí világítottak rá a probléma gyökerére.

A Vörösmarty Mihály Általános Iskola intézményvezetőjének beszámolója szerint több tanuló is bekerülhetne a HH/HHH tanulók körébe, azonban a szülők nem tesznek erre irányuló nyilatkozatot. Azt tapasztalták, hogy amíg az iskolának volt egy szociálpedagógusa, aki e téren jobban tudott a szülőkre hatni, és a nyilatkozatot az iskolában megtehették, addig jobban vállalták ezt a szülők. Az eljárásrend változásával drasztikusan csökkent az iskola HH/HHH-mutatója, azonban látható, hogy ez nem a valós helyzetet mutatja.

A gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet határozza meg a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű jelezői hatáskörben való megállapításának részleteit. Ezzel párhuzamosan a Gyvt., illetve annak végrehajtási rendelete részletesen meghatározza a megállapítás feltételeit. Az 1997. évi XXXI. tv. értelmében a HH és a HHH gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez. A hátrányok leküzdését segítő intézkedésekhez tartozik többek között a rendszeres gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság megállapítása.

Az Önkormányzat az általa fenntartott óvodákban biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását.

- Fasori Kicsinyek Óvodája:

A veszélyeztetett, szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése

- Szív Óvoda:

SNI-s gyermekeket integráló intézményként munkájukat utazó gyógypedagógusok segítik. Külső szakemberként részt vesznek a nevelő-oktató munkában a szakszolgálattól logopédus, fejlesztő pedagógus és gyógytestnevelő.

- Kincseskert Óvoda:

A hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyerekek differenciált fejlesztését és a tehetségnevelést egyaránt fontosnak tartják.

- Mesevilág Óvoda:

Az intézmény beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral küzdő, érzékszervi fogyatékos (látás) és mozgásszervi fogyatékos gyermekeket integrál. Beszéd fogyatékos gyermekeket nem csak integráltan, hanem logopédiai csoportban is nevel. Az SNI gyermekek speciális szakmai feladatainak ellátását utazó gyógypedagógusok végzik. A szakellátásban részt vesz logopédus, mozgásfejlesztő terapeuta, gyógypedagógus, szükség esetén pszichológus is.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A 4.4.1. számú táblázat teljes körű kitöltéséhez nem állnak rendelkezésünkre megfelelő adatok.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai							
Év	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	44	961	9	901	1	12	20,48
2016	44	961	9	878	1	13	19,95
2017	43	961	9	858	1	11	19,95
2018	42	926	9	852	1	7	20,29
2019	42	926	9	851	n.a.	n.a.	20,26

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek				
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	fő	%
2014/2015	90	7	19,09	5,30%
2015/2016	79	6	21,08	5,53%
2016/2017	79	7	20,92	4,96%
2017/2018	85	8	20,13	6,02%
2018/2019	85	8	20,86	6,03%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2014/2015	174
2015/2016	160
2016/2017	171
2017/2018	155
2018/2019	183

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat a 2019. évi döntése alapján támogatja a sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztésének érdekében az utazó gyógypedagógusok hálózatát.

A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VI. kerületi Tagintézménye által igénybe vehető ellátások:

• **Korai fejlesztés**

Korai fejlesztésre azoknak a gyerekeknek van szükségük, akiknek fejlődése eltér a vele azonos korúakétól. A szakemberek a hátrányok leküzdésére egy tervszerűen felépített fejlesztő programot állítanak össze, amely magában foglalja a családnak nyújtandó segítséget is. A programban szerepel gyógypedagógia fejlesztés, tanácsadás és terápiás szolgáltatás is. Ezek összeállításakor minden esetben figyelembe veszik a gyerek állapotát és a család körülményeit.

Korai fejlesztésre akkor van szükség, ha a gyerek egy vagy több fejlődési területen elmarad az életkorának megfelelő szinttől: ez lehet a mozgásfejlődés, az értelmi fejlődés, a hallás- és látásfejlődés, a beszéd és nyelvi fejlődés, a szociális-, érzelmi fejlődés vagy a viselkedés.

A fejlesztésben részesül

- a lakóhely szerinti kerületi pedagógiai szakszolgálaton keresztül
- bölcsődei kisgyermek nevelőjének jelezve a problémát
- védőnőn, gyermekorvoson keresztül
- közvetlenül megkeresve az országos hatáskörű szakértői bizottságot
(Látásvizsgáló, Hallásvizsgáló, Mozgásvizsgáló, Beszédvizsgáló Tagintézmények)

• **Konduktív nevelés**

A konduktor rávezeti a gyermeket arra, hogy az egyes feladatokat hogyan tudja önállóan megoldani. Konduktív pedagógiai ellátásra azoknak a gyerekeknek van szükségük, akik a központi idegrendszer sérülése miatt mozgásszervi fogyatékosokká váltak. A nevelés alap gondolata az, hogy az idegrendszer a károsodások ellenére is rendelkezik tartalékokkal, kihasználatlan kapacitással. A cél ezeknek a lehetőségeknek a megtalálása és felhasználása.

A mozgás fejlesztése mellett az értelem, a beszéd, az önellátás fejlesztése is zajlik. A konduktor különböző segédeszközök felhasználásával mozdulatokat, mozgást tanít, amiket ha sokszor ismételt a gyermek, annak végzése egy idő után automatikussá válik. A 18 hónaposnál fiatalabb gyermekek esetében elég egy szakorvosi javaslat. Ezt kell elküldeni levélben a Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézményéhez és kérni a csecsemő ellátásának megkezdését. A 18 hónaposnál idősebb gyermekeknél a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Mozgásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézményénél kell kérni a vizsgálat elvégzését. Ezt kezdeményezheti a szülő, az óvoda, az iskola, a fejlesztő intézmény, a védőnő vagy a családsegítő. Ha a bizottság a vizsgálat után szükségesnek és indokoltnak látja a konduktív nevelést,

akkor javaslatot tesz annak elkezdésére.

- **Logopédia**

Az ellátás során a szakemberek a beszéd, a hangképzés és a nyelv zavarait ismerik fel és próbálják azt kijavítani.

A kerületi pedagógiai tagintézmények szolgáltatásai:

- tanácsadás és konzultáció
- szűrés és vizsgálat
- terápia

Ha szükséges, akkor további orvosi, pedagógiai, pszichológiai vizsgálatok segítik a szakembereket a problémák feltárásában.

- **Gyógytestnevelés**

A gyógytestnevelés azokkal a tanulókkal foglalkozik, akik valamilyen egészségügyi probléma miatt a hagyományos testnevelési órákon csak részben, vagy egyáltalán nem tudnak részt venni.

Gyógytestnevelési órára akkor kerül egy iskoláskorú gyermek, ha a testnevelési órán végzendő gyakorlatok károsak lehetnek a testi fejlődésére és az iskolaorvos részlegesen vagy teljesen felmenti. A gyógytestnevelés az esetek többségében az iskolában zajlik.

A gyógytestnevelési órákon differenciált, a gyerekre szabott képességfejlesztés folyik, figyelembe véve a betegség típusát, a mozgásszervi elváltozást.

Cél

- a testi képességek fejlesztése
- a sportolási igény kielégítése
- a meglévő panaszok csökkentése
- az egészség helyreállításának támogatása.

- **Óvoda- és iskolapszichológusi ellátás**

Az óvoda- és iskolapszichológusi ellátás legfontosabb célja a megelőzés és a segítségnyújtás. Az intézményekben dolgozó pszichológusok segítik a gyerekeket abban, hogy jobban alkalmazkodjanak az iskolai és óvodai élethez, illetve, hogy az iskolai és óvodai élet jobban szolgálja a gyerekek érdekeit. Feladatuk a viselkedési problémák, a tanulási nehézségek megoldása, a tanulási-, tanítási módszerek fejlesztése.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az Önkormányzatnak nincs tudomása a kerületben működő intézmények esetében sem hátrányos megkülönböztetésről, sem jogellenes elkülönítésről, intézmények közötti, illetve intézményen belüli szegregációról sem.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A Vörösmarty Mihály Általános Iskola intézményvezetőjének beszámolója rávilágít arra, hogy mivel intézményünkben folyamatosan magas a szegénységben, mélyszegénységben élő tanulók száma, az iskola tanulói nem tudnak olyan teljesítményeket felmutatni, amellyel versenyképesek lehetnének a kerület más intézményeinek válogatott diákjai mellett.

Nem rendelkezünk részletes, minden intézményre kiterjedő adattal.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A 4.4.6. számú táblázat teljes körű kitöltéséhez nem állnak rendelkezésünkre megfelelő adatok.

Terézvárosi Tanévkezdő Csomag

Az Önkormányzat az új tanévkezdés alkalmából – a szülőkre háruló költségek csökkentése céljából – a Terézvárosi Tanévkezdő Csomag keretében támogatást nyújt azoknak a diákoknak, akik folyó év június 30-ig a támogatásra jogosító tanulói jogviszonyt létesítettek a következő tanévre. A Terézvárosi Tanévkezdő Csomagot az Önkormányzat évente egy alkalommal, a tárgyév augusztus és szeptember hónapjában, utalvány formájában nyújtja, személyenként 10.000.-Ft értékben.

A Terézvárosi Tanévkezdő Csomag tekintetében a rendelet hatálya kiterjed az önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, a KIR nyilvántartása szerint működő általános iskolával vagy középfokú oktatási intézménnyel nappali tagozaton aktív tanulói jogviszonyt létesített diákok közül a tanköteles korú személyekre, és a 21. életévüket be nem töltött, nem tanköteles személyekre.

A terézvárosi önkormányzat tanulmányi ösztöndíjra évente hirdet pályázatot a VI. kerületben működő általános iskolák felső tagozatos tanulóinak, és azoknak a budapesti gimnáziumba, szakgimnáziumba vagy szakközépiskolába járó diákoknak, akik nappali rendszerű képzésben vesznek részt, terézvárosi bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkeznek, és családjukkal legalább 90 napja életvitelszerűen is Terézvárosban élnek. Az ösztöndíjra pályázhatnak

általános iskolai tanulók, akik

- 5-8. évfolyamra járnak,
- példamutató magatartással és kiemelkedő tanulmányi eredménnyel bírnak (magatartás és szorgalom jegyek nélkül számított átlaguk 4,5 feletti), vagy kerületi tanulmányi versenyen I-V., budapesti tanulmányi versenyen I-X., vagy országos tanulmányi versenyen I-XX. helyezést értek el,
- családjában – a felhívást megelőző 12 hónapban (2020.06.01. – 2021.05.31.) szerzett jövedelem egyhavi átlaga szerint – az egy főre jutó havi jövedelem nagysága nem haladja meg a 128.250 forintot,

gimnáziumi tanulók, akik

- 9-13. évfolyamra járnak,
- legalább jó magatartásúak és jó szorgalmúak, tanulmányi eredményük kiemelkedő (magatartás és szorgalom jegyek nélkül számított átlaguk 4,5 feletti), vagy tanulmányi versenyen legalább budapesti I-X. vagy országos tanulmányi versenyen I-XX. helyezést értek el,
- családjában – a felhívást megelőző 12 hónapban szerzett jövedelem egyhavi átlaga szerint – az egy főre jutó havi jövedelem nagysága nem haladja meg a 128.250 forintot,

szakgimnáziumi és szakközépiskolai tanulók, akik

- az első szakképesítésüket szerzik,
- legalább jó magatartásúak és jó szorgalmúak, tanulmányi eredményük kiemelkedő (magatartás és szorgalom jegyek nélkül számított átlaguk 4,5 feletti), vagy tanulmányi versenyen legalább budapesti I-X. vagy országos tanulmányi versenyen I-XX. helyezést értek el,
- családjában – a felhívást megelőző 12 hónapban szerzett jövedelem egyhavi átlaga szerint – az egy főre jutó havi jövedelem nagysága nem haladja meg a 128.250 forintot.

Az ösztöndíj egy évre szól (szeptember 1-től a következő év augusztus 31-ig), összege havi 35 ezer forint.

A vonatkozó jogszabály a Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzatának Képviselő-testületének 11/2012. (IV. 26.) rendelete a Terézvárosi Tanulmányi Ösztöndíjról.

A terézvárosi önkormányzat felsőoktatási ösztöndíjra is hirdet pályázatot, hogy elősegítse a szociálisan rászoruló kerületi fiatalok esélyegyenlőségét.

Ösztöndíjra pályázhat, aki

- a felhívást megelőzően legalább 30 napja bejelentett terézvárosi lakóhellyel rendelkezik,
- államilag elismert felsőoktatási intézményben teljes idejű alap-, mester- vagy osztatlan képzésben vesz részt, aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkezik, a pályázat benyújtását megelőző félévben 3,5-ös tanulmányi átlagot ért el, VAGY államilag elismert felsőoktatási intézményébe teljes idejű alap-, mester- vagy osztatlan képzésre nyert felvételt, az elbírálást megelőző időpontig aktív hallgatói jogviszonyt létesít, valamint a középiskola utolsó tanévének végén legalább 3,5-ös tanulmányi átlagot ért el,
- családjában – a felhívást megelőző 12 hónapban (2020.06.01. – 2021.05.31.) szerzett jövedelem egyhavi átlaga szerint – az egy főre jutó havi jövedelem nagysága nem haladja meg a 128.250 forintot,
- szociálisan rászorulóknak minősül, azaz aki a fenti jövedelmi feltételen túl
- árva vagy félárva
- tartósan beteg vagy súlyos fogyatékossgal élő, vagy akinek tartósan beteg vagy súlyos fogyatékossgal élő családtagja van, és rá való tekintettel magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak
- a szülője munkanélküli vagy nyugdíjas
- kiskorú gyermekét saját háztartásában neveli
- a családjában legalább két kiskorú gyermekről gondoskodnak.

Az ösztöndíj hat hónapra (szeptember 1-től a következő év február 28-ig) szól és 25 hallgató nyerheti el. Az ösztöndíj összege havi 40 ezer forint. Egy pályázó legfeljebb négy alkalommal kaphat felsőoktatási ösztöndíjat.

A vonatkozó jogszabály Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2015. (IV. 30.) önkormányzati rendelete a Terézvárosi Felsőoktatási Ösztöndíjról.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

- **A felülvizsgálathoz érkezett szakmai és egyéb szervezetek javaslatainak, észrevételeinek összegzése:**

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
2. ponthoz: A Vörösmarty Mihály Ált. Isk. beszámolója alapján látható, hogy tanulók közül többen is vannak, akik bekerülhetnének a HH / HHH tanulók körébe, azonban a szülők nem tesznek nyilatkozatot. Amíg volt az iskolának szociálpedagógusa, addig inkább vállalták ezt a szülők. Az eljárásrend változásával drasztikusan csökkent az iskola HH / HHH mutatója, ami nem a valóságot jelzi.	A TCSGYK óvodai/iskolai segítő munkatársainak együttműködése által, a jelzőrendszer intézményi jelzése alapján megvalósítható a kapcsolattartás a szülőkkel, nyilatkozattétel.
3. ponthoz: Tankötelezettség betartatása nehézséget jelent az iskolák számára, mivel a gyermekorvosi hálózat nagyon könnyen kiadja az igazolásokat, akár visszamenőleg is. Ezáltal épp azokat a gyerekeket sújtják, akik számára az általános iskola lehetne az első lépcsőfok, melyen kiléphetnének jelenlegi helyzetükből.	Munkacsoport megbeszélések, fórumok formájában lehetőséget biztosítani, hogy a jelzőrendszeri tagok közvetlenül, évi rendszerességgel találkozzanak, egyeztetve és egymást segítve működjenek együtt a probléma orvoslásán.

<p>4.ponthez: A Vörösmarty Mihály Általános Iskola intézményvezetőjének beszámolója szerint az iskolájukban megjelentek a nem magyar állampolgárságú, idegen ajkú gyermekek, akiknek tanulási nehézséget a nyelvi akadályok jelentenek elsősorban.</p>	<p>Erre megoldást nyújthatna az Eötvös10, TCSGYK által szervezett magyar, mint idegen nyelv lakossági tanfolyam, amely az érintett iskolák jelzése alapján, a szociális segítő útján segítené a gyermekek beilleszkedését, tantárgyi lemaradásuk mérséklését, és ezáltal a pedagógusok munkáját.</p>
--	--

➤ **A felülvizsgálat során kialakult következtetések, problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:**

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>1. Krízishelyzetbe került családok, ellátatlan gyermekek védelmére nincs az önkormányzatnak intézménye, a helyettes szülői és az átmeneti otthoni igények kielégítéséhez</p>	<p>A 45 fős férőhelyszámmal rendelkező, folyamatos munkarend szerint működő Családok Átmeneti Otthonában (1061 Hegedű u. 7.) életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált – továbbá védelmet kereső – szülő és gyermek együttes elhelyezése biztosított. A jelzőrendszeri tagok jelzési aktivitásának növelésével az ellátatlan gyermekek védelmére, valamint a helyettes szülői és átmeneti otthoni ellátásra kötött szolgáltatási szerződés biztosít lehetőséget.</p>
<p>2. Hátrányos helyzetű családban élő tehetséges gyermekek iskolai taníttatása a szülők számára nagy terhet jelent. A hátrányos helyzetű családban élő gyermekek iskolai tanulmányainak eredményessége átlag alatti.</p>	<p>Ösztöndíj nyújtása továbbra is a gyermekek alap-, közép- és felsőfokú tanulmányaihoz. Tanoda létrehozása (önkormányzati tulajdonú helyiségben) önkéntes felnőttek, pedagógusok, középiskolások, egyetemisták bevonásával, közreműködésével. Középiskolások részére az érettségihez szükséges kötelezően ledolgozott közmunkaként történő igazolás biztosítása.</p>
<p>3. A gyermekvédelem területén a jelzőrendszerben a gyermekek védelme érdekében szükséges jelzések száma alacsony. Az információáramlás és visszacsatolás néha lassú.</p>	<p>Továbbképzések támogatása a védett tulajdonságú csoportba tartozók problémáival foglalkozó intézmények szakemberei részére. Szociális kerekasztal évi rendszeres megtartása a jelzőrendszeri tagok részvételével</p>
<p>4. A megkésett beszédfejlődéssel érintett gyermekek száma emelkedik. Az elmúlt években megháromszorozódott a nem magyar állampolgárságú gyermekek száma, akik a megkésett beszédfejlődéssel érintett gyermekek számát növelik.</p>	<p>Igényfelmérés a kerületi oktatási intézményekben a probléma érintettsége, valamint megoldási javaslatok tekintetében. Fejlesztési lehetőségek kidolgozása, megszervezése.</p>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A 2. számú táblázat adatainak elemzése alapján megállapítható, hogy a VI. kerület Terézváros közigazgatási területén állandó lakóhellyel rendelkező lakosok száma 36 874 fő, melyből a nők száma 19 263 fő, mely a kerület lakosságának 52,24 %-a. A 2016. évben 54 % volt a nők aránya, vagyis itt némi csökkenés történt.

A táblázat adatait tanulmányozva, továbbra is elmondható, hogy a kor előre haladtával egyre magasabb a nők aránya. A 0-59 éves korosztály esetében még némileg magasabb, illetve kiegyenlített a férfiak száma, amely 60 év felett megfordul és a két nem százalékos megoszlása közötti különbség a további korcsoportokban tovább emelkedik.

A demográfiai adatok vizsgálatából a további összefüggések állapíthatók meg:

- a női lakosok 61,5 %-a aktív korú (11 852 fő),
- 60+ életkorú nők aránya a kerület összlakosságának 27,6 %-a (5 310 fő).

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2015	2,21%	2,47%	2,34%
2016	1,39%	1,90%	1,65%
2017	1,38%	1,69%	1,54%
2018	1,11%	1,49%	1,30%
2019	1,09%	1,58%	1,34%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatokból megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküli nők aránya a nyilvántartott álláskeresők között továbbra is magasabb, mint a férfiaké.

Tapasztalataink szerint a nők között továbbra is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- > az 55 év feletti nők,
- > ápolási díjban vagy ápolási támogatásban részesülők,
- > fogyatékkal élő gyermeket nevelők,
- > a pályakezdők, a szakmai tapasztalattal nem rendelkezők,
- > alacsony iskolázottak,
- > a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2015	54,29%	53,51%
2016	50,45%	60,09%
2017	44,55%	54,89%
2018	42,53%	58,11%
2019	38,53%	59,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A hosszú távú munkanélküliség a vizsgált 5 év tekintetében folyamatosan csökkenő arányt mutat, mely bizakodásra adhat okot. A nemek aránya viszont sajnos továbbra is a nők felé tolódik el, ami a fentebb említett, kiemelten hátrányos helyzetű nők elhelyezkedési nehézségeire világít rá.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2015	630	15
2016	442	28
2017	413	25
2018	348	11
2019	353	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. A kisgyermekes anyák részére nagy segítséget jelenthet a távmunka, így fontos lenne olyan képzési programok meghirdetése, mely a távmunka adta lehetőségeket megragadva biztosít munkát a nők számára. Sajnálatos, hogy az alacsony iskolai végzettségűek részére nem túl széles a távmunka kínálta lehetőség. A pandémia által a távmunka sok munkahelyen elsődleges munkaformává vált, alkalmazkodtak az új kihíváshoz.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Újabb statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, azonban általánosságban továbbra is elmondható, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei kisebbek, mint a férfiakéi. Ez főként a két nem közötti fizikai különbségekből adódik, mivel egy alacsony iskolai végzettségű férfinak nagyobb lehetősége van a kétkezi munkalehetőségek között válogatni. A nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kööttségek is, a kisgyermeket nevelő anyák munkavállalása nehezebb a gyermekkel nem rendelkezőkénél.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs változás.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az 5.2.1 és az 5.2.2. a) és b) számú táblázatok teljes körű kitöltéséhez nem állnak rendelkezésünkre megfelelő adatok.

A kerületi bölcsődék, óvodák 6.00 órától 18.00 óráig tartanak nyitva, ügyeleti rendszert biztosítanak a szünetek idejére. Az iskolák programok, szakkörök, ügyeletek szervezésével teszik lehetővé, hogy az édesanyák megfelelhessenek a munkahelyi kihívásoknak.

Az Önkormányzat továbbra is biztosítja az óvodák és a kerületi általános iskolák számára a nyári szünetben történő folyamatos táboroztatási lehetőséget, ügyeleti rendszer keretében, mely segítséget nyújt a gyermeket nevelő családoknak.

A GYES/GYED-en lévő nők körében gyakori probléma az elszigetelődés, a kapcsolati háló gyengülése, ezért magas a mentális problémák kockázata. Ennek elkerülése, illetve megelőzése érdekében az Önkormányzat célja a kerületben élő nők rekreációs lehetőségeinek bővítése, ezzel elősegítve mentális jóllétük megtartását a közösségépítés módszerével.

Az Eötvös10 Babusgató baba-mama foglalkozásai rendszeresen megrendezésre kerülnek a kerületi családok számára. A klub alkalmi során gyermekekkel foglalkozó szakemberek, pszichológusok vezetésével interaktív beszélgetések, foglalkozások valósulnak meg. A foglalkozások hozzájárulnak a fenti célok megvalósításához, mely lehetőséget biztosít a kerületben élő gyermekek részére, hogy szabadidejüket egészséges testi, lelki, mentális fejlődésük érdekében biztonságos, kulturált környezetben tölthessék el, figyelembe véve a korosztályuknak megfelelő szükségleteket, igényeket. Az Eötvös10 Kuckó elsősorban a játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő, családi nevelést segítő, illetve a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás, amelyben a szülő és a gyermek közösen vesz részt. A játszóház integratív családi játéktár szolgáltatása segíti a családokat a családi kapcsolatok harmonizálásával, a gyermekek fejlődésével, a neveléssel és életvezetéssel kapcsolatos problémák megoldásában, valamint a családi konfliktusok és a pszichés fejlődési zavarok megelőzésében.

Mama Klub Babusgató foglalkozással: Mondókákkal, sok dallal, furulyaszóval, valamint beszélgetéssel, közös gondolkodással.

Eötvös10 Kuckó: Kötetlen játéklehetőség szülői felügyelettel, Kisebbeknek mozgás- és készségfejlesztő játékok, nagyobbaknak társasjátékok

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anya- és gyermekgondozás elsősorban a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg, az ezzel kapcsolatos adatok (védőnői álláshelyek száma, védőnőre jutó gyermekek száma stb.) a gyermekek helyzete és esélyegyenlősége 4. fejezet 4.3. pontjában részletesen ismertetésre kerültek.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része még mindig a családban marad. A nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A jelzőrendszer egyre hatékonyabb működése ellenére és a rendőri tevékenység eredményeként egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. A bántalmazott fél jellemzően nehezen határozza el magát a segítségkérésre, a veszélyeztetett helyzet felszámolásának elindítására. Sokszor évekig tűri a bántalmazást, és csak akkor jelez, amikor már ténylegesen tűrhetetlen, életveszélyes helyzet áll elő. A családon belüli erőszak jellemzően olyan személyeket érint, akik valamilyen szempontból kiszolgáltatott helyzetben vannak az őket bántalmazó elkövetővel szemben. Ugyanakkor az ilyen jellegű elkövetési magatartásoknak leginkább kitett csoportok a nők, a gyerekek, illetőleg az idős szülők. Megnyilvánulási formáját tekintve a családon belüli erőszaknak ötféle fajtáját szokás elkülöníteni: a szóbeli, a lelki, a testi, a szexuális és a gazdasági (anyagi) erőszak. A párkapcsolati erőszak az elkövető és az áldozat közötti ismeretségből fakadó intim viszony miatt válik „családi jellegű”-vé. A nőbántalmazással azért kell kiemelten foglalkozni, mert ha anyák is egyben, akkor a gyermekükkel együtt szenvedik el az erőszakot.

A családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmények súlyosabb büntetését teszi lehetővé a büntető törvénykönyv (a továbbiakban: Btk.) 2013. július 1-jével hatályba lépett módosítása, amely önálló tényállássá teszi a kapcsolati erőszakot. Az új tényállás nemcsak a hozzátartozókra, hanem a volt házastársakra, volt élettársakra, gondnokra, gondnokoltra, gyámra és gyámoltra is vonatkozik. Emellett a jogszabály a bűncselekmény megvalósulásának feltételeként határozza meg az együttélést, ám a büntethetőség kiterjed arra az esetre, ha a sértett és az elkövető korábban élt egy háztartásban. A jogszabály lehetőséget biztosít arra is, hogy az elkövetőt eltiltsák a bántalmazott hozzátartozóval való kapcsolattartástól. Az új törvényi tényállás a testi sértés egyes eseteit, a becsületsértést, a személyi szabadság megsértését és a kényszerítést súlyosabban bünteti, ha az elkövető és az áldozat együtt él vagy élt, illetve, ha kapcsolatukból közös gyermek született. Azt is büntetik, ha az elkövető megalázza vagy súlyos nélkülözésnek teszi ki hozzátartozóját, illetve, ha az emberi méltóságát súlyosan sértő magatartást tanúsít. Az eljárás csak magánindítványra, azaz a sértett indítványára indulhat el. A könnyű testi sértésnél és a becsületsértésnél három évig terjed a szabadságvesztés időtartama. Súlyos testi sértésnél, továbbá az aljas indokból, védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen, illetve idős vagy fogyatékossgal élő ember sérelmére elkövetett könnyű testi sértésnél, valamint személyi szabadság megsértése és kényszerítés miatt pedig egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető az elkövető.

A családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmények esetén elengedhetetlen a különböző segítő szervezetekkel való szoros együttműködés, hiszen a nyomozás elindításával párhuzamosan szükség van az érintettekkel való további törődésre, a felmerülő problémáik megoldásában a folyamatos segítségre, támogatásra.

Nagyon fontos terület a megelőzés, melynek során a lehető legtöbb fórumon kell arra törekedni, hogy a potenciálisan veszélyeztetett réteg minél több olyan információval legyen felvértezve, ami segítheti őt a vészhelyzetek elkerülésében, vagy az azokból való mielőbbi kimenekülésben. A bűnmegelőzési felvilágosító munka már iskolás korban el kell, hogy induljon az ilyen irányú bűncselekmények vonatkozásában is.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A TCSGYK – Családok Átmeneti Otthona 45 fős férőhelyszámmal rendelkező, folyamatos munkarend szerint működik, ahol életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált – továbbá védelmet kereső – szülő és gyermek együttes elhelyezése biztosított.

A bentlakás ideje alatt a szülők segítséget kapnak gyermekük ellátásához, gondozásához, neveléséhez, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok, otthontalanságuk, helyzetük rendezéséhez.

Az Átmeneti Otthon családgondozói által végzett szociális segítő munkát különféle, egyrészt a munkatársak által biztosított, emellett külső szakemberek közreműködésével nyújtott szolgáltatások, programok, egészítik ki. Természetesen igény és szükség szerint a családok rendelkezésére állnak a Család- és Gyermejjóléti Központ, valamint a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat szolgáltatásai is.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Önkormányzat vezetésében történt változás a nők helyi közéletben vállalt szerepét nem gyengítette, az alpolgármesterek fele nő (2 fő). A Polgármesteri Hivatal osztályvezetői, főosztályvezetői, valamint az intézmények vezetői között is nagy arányban vannak nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket kerületünkben is hasonló társadalmi problémák érintik, mint országos szinten: munkanélküliség, anyagi problémák, elhelyezkedési nehézségek a GYES után stb.

Terézváros Önkormányzata igyekszik mindig hatékonyan reagálni a kerületi problémákra, és mindent megtesz annak érdekében, hogy a nőknek és családtagjaiknak olyan körülményeket biztosítson, hogy bátran merjenek gyermeket vállalni.

Az önkormányzat a 7. sz. diagrammon szereplő támogatási formákkal igyekszik ösztönözni a gyermekvállalást, valamint segíteni a gyermeket vállalók mindennapos problémáit:

- Mosható nadrágpelenka támogatás
- Fiatalok életkezdési támogatása
- Lakás-felújítási támogatás
- Születési támogatás
- Lakbértámogatás
- Fűtéstámogatás.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Igény jelentkezik a GYES-ről visszatérő nők, gyermekes családok részéről a rugalmas munkakezdési és befejezési lehetőség biztosítására munkáltatójuktól, mivel a gyermekintézmények nyitvatartási idejéhez is igazodniuk kell. A Terézvárosi Egyesített Bölcsődékben és az önkormányzati fenntartású intézményekben a nyitva tartás elég széles: hétfőtől péntekig 6.00-18.00 között van.	Az önkormányzat működtetésében a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények széles nyitvatartási idővel működjenek. Az Önkormányzat Polgármesteri Hivatala gyermekes munkavállalóinak, kérelmükre biztosít rugalmas munkavégzést. Az önkormányzat működtetésében a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények széles nyitvatartási idővel működjenek.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2015	6 671	3 662	182,17%
2016	6 592	3 698	178,26%
2017	6 572	3 768	174,42%
2018	6 705	3 741	179,23%
2019	6 828	3 711	183,99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adatai szerint Terézváros közigazgatási területén érvényes lakóhellyel rendelkező lakosok száma 2019. évben 36 874 fő, amelyből az időskorú népesség (65 év feletti) száma 6828 fő, mely a kerület lakosságának 18,5 %-a.

A jelen kor egyik jelentős eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása, amely egyben nagy kihívást is jelent a társadalom számára. A demográfiai előrejelzések szerint valamennyi időskorú csoport aránya növekedni fog, de ezen belül is a 80 évesnél idősebbek aránya emelkedik majd a legintenzívebben. Az öregedési index folyamatos emelkedését figyelembe véve kerületünkben továbbra is az előregedő lakosság miatt felmerülő problémákkal kell szembenézni.

A mai Magyarországon általános, hogy a férfiak alacsonyabb kort élnek meg, mint a nők, a férfi-nő arány alakulása az országos adatokhoz hasonló képet mutat.

A 60-65 év közötti népesség 54,73 %-a, a 65 évnél idősebbek 61,26 %-a nő. Az adatokból kitűnik, hogy a férfiak száma a nőkhöz képest 65 év felett jelentősen csökken, jellemző az idősödés feminizációja.

Az időskorúak között a korban előre haladva egyre növekszik az egyszemélyes háztartások száma. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn.

Az egyedül élő, elmagányosodott időskorúak száma növekszik. A krízishelyzetbe került idősök, rászorultak számára szükséges segítséget nyújtani, pl. orvost, mentőt hívni. A rászorulókat részére jelzésük alapján 30 percen belül a lakáson történő segítségnyújtás orvos-, mentőhívás megtételével.

Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzata a személyes gondoskodás keretében a következő szociális alapszolgáltatási formákat biztosítja:

- a./ étkeztetés
- b./ házi segítségnyújtás
- c./ jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- d./ családsegítés
- e./ nappali ellátás.

Étkeztetés

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Sztv.) 62. §-ában és az önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján étkeztetést a Terézvárosi Gondozó Szolgálat (a továbbiakban: TEGOSZ) gondozási központjai biztosítanak. Az Sztv. 62. §-ában meghatározott személyek akkor tekintendők szociálisan rászorultnak, ha vagyonnal nem rendelkeznek.

Házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az Sztv. 63. §-ában meghatározott esetekben és feltételekkel a házi segítségnyújtást a TEGOSZ gondozási központjai keretében szakápolók, szociális gondozók és díjazásban részesülő társadalmi gondozók biztosítják. Az Sztv. 65. §-ában megjelölt jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a TEGOSZ részben a Body Guard Hungary Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., részben munkatársai útján biztosítja.

Családsegítés

A családsegítés feladatait a TECSASZO tevékenysége valósítja meg. Ennek keretében szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást, családgondozást, tehát a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését, közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését, a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését, a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat biztosít.

Nappali ellátás, idősek klubja

A saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek nappali ellátása a TEGOSZ keretében működő idősek klubjában történik.

A TEGOSZ intézményvezetőjének beszámolója szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás folyamatos működése biztosított a Benczúr u. 35/C sz. telephelyen. Két főállású, valamint két megbízási szerződéssel foglalkoztatott kolléga látja el a feladatot. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működése napi 24 órában biztosított.

Az igénybe vevők száma 2019-től:

Év	Ellátottak száma		Segélyhívások száma		Ellátásból kikerült	Ellátásba bekerült
		Kihelyezett készülék		Ebből téves hívás		
2019.01-2019.12.	63	61	75	14	19	20
2020.01-2020.12.	63	62	59	6	16	19
2021.01-2021.06.	54	52	21	1	10	7

Forrás: önkormányzati adat TEGOSZ

Az Önkormányzat szociális ellátórendszerének köszönhetően továbbra is széles körű támogatásban tudja részesíteni az alacsony jövedelemmel rendelkező, nehéz élethelyzetben lévő időseket.

Támogatás idők világnapjára

Az önkormányzat az idők világnapja alkalmából – a megélhetéssel kapcsolatos költségek csökkentéséhez – támogatást nyújt annak a személynek, aki tárgyév július 1. napján kerületi lakóhellyel rendelkezik, életvitelszerűen Terézváros közigazgatási területén él és 62. életévét betöltötte vagy legkésőbb a tárgyév szeptember 30. napjáig betölti.

A támogatást az önkormányzat évi egyszer, szeptember hónapban, utalvány formájában nyújtja, személyenként 10.000.-Ft összegben. Az utalványok kiküldése hivatalból történik, azt igényelni nem kell.

Idők támogatási formái

létszám

Szociális és Gyermekvédelmi Osztály nyilvántartása szerinti teljesítési adatok	2018	2019	2020
Gyógyszertámogatás	322	341	358
Ápolási támogatás	17	24	23
Lakhatási támogatás	532	608	609
Hátralékkiegyenlítő támogatás	21	10	2
Hátralékkiegyenlítő támogatásához nyújtott lakhatási támogatás	12	11	2
Fűtéstámogatás	993	896	1 099
Lakbértámogatás	68	48	42
Eseti támogatás	591	653	683
Temetési támogatás	34	29	12
Egyszeri támogatás	139	112	106
Támogatás idők világnapjára	6 932	6 817	7 506
Egyszeri természetbeni juttatás	1 343	1 280	1 276
Méltányossági segély	109	120	121
Rendkívüli bérleti díj-támogatás	1	1	1
Lakás-felújítási támogatás	134	523	160
Köztemetés (csak önkormányzati)	49	52	76

a) idők, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A 2019. január 1-től bevezetett intézkedések a nyugdíjasok foglalkoztatása tekintetében várhatóan továbbra is ösztönzően hatnak a munkáltatókra és kedvezőek a munkát vállalni kívánó

nyugdíjasok számára is. A munka törvénykönyve alapján foglalkoztatott nyugdíjas munkavállalók munkabéréből csak 15 % személyi jövedelemadó kerül levonásra, ez 14 % jövedelemnövekedést jelent a 2018. évi munkabérhez képest. A nyugdíj mellett munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalók munkabére után a munkáltatót sem terheli 2019. január 1-től 19,5 % szociális hozzájárulási adó és 1,5 % szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettség.

A Polgármesteri Hivatal több nyugdíjas munkavállalót is foglalkoztat, akik közül többen korábban is a hivatal kötelékében dolgoztak, illetve pedagógusként nyugdíjba vonult, terézvárosi állandó lakóhellyel rendelkező 70 év feletti munkatársunk is van, parkőri pozícióban.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az önkormányzat által szervezett programok és intézkedések azon túl, hogy igyekeznek megakadályozni az idősök társadalmi kirekesztődését, kiemelt hangsúlyt fektetnek az időskorúak aktív és méltóságteljes életéhez szükséges feltételek biztosítására, az élethosszig tartó tanulás fontosságára, és a generációk közötti kapcsolat kiépítésére, erősítésére. A kerületünkben működő Idősügyi Tanács célja, hogy az idősök körülményeit, életét javítsa. Az idősök életkörülményeinek alakulásában az önkormányzatnak is van szerepe, ezért a felelősséget részben a városrész vezetése, képviselő-testülete viseli.

Az idősügyi támogatások, programok főbb formái:

- élelmiszer csomag;
- karácsonyi csomag;
- Széchenyi fürdőbe szóló belépő;
- Szemüveget az idősöknek” program;
- számítógép kezelői tanfolyam, nyelvtanfolyam: az Önkormányzat támogatja az idősök részére a digitális esélyegyenlőséget célzó számítógépes tanfolyamokat, illetve a nyelvtanulás lehetőségét. A tanfolyamokon elsajátított tudással a nyugdíjasok akár otthonról végezhető online munkát is vállalhatnak, illetve külföldön élő családjukkal kapcsolatot tudnak tartani.
- Fogadj örökbe egy nagyszülőt: az ötlet az E10-ből indult. Lényege, hogy mivel az érettségiző középiskolásoknak 50 óra közösségi szolgálatot kell teljesíteniük, a kerületben pedig nagyon sok egyedülálló vagy a családjával ritkán találkozó idős ember él, a helyi diákok, közösségi munkaként segíthetnének nekik: bevásárolhatnának, beszélgethetnének, együtt sétálhatnak. Arra is lenne lehetőség, hogy az Idősök Klubjában szervezett programokhoz csatlakozva segítsék azok előkészítését, megvalósítását, lebonyolítását.
- Siófoki üdülőben az idősök nyaralásának biztosítása. Az önkormányzat siófoki üdülőjébe az elő- és utószezonban sokkal több szépkorú juthat el. A szociális jellegű üdülés jóval olcsóbb a piaci árnál.

Eötvös10 programjai idősök részére:

- Élje 100 évet egészségesen a 3-2-1 meridián gyakorlatokkal: A meridián torna a leghatékonyabb öngyógyító tevékenység. Olyan pontokat vesz célba, amelyek masszírozása segíti a megfelelő immunválaszt.
- Kondicionáló gyógytorna;
- Eötvös10 gerinctorna;
- Délután Alapítvány angol tanfolyama: Unokájához készül külföldre, de nem mer megszólalni angolul? Félt, hogy nem tudja majd megkérdezni, merre van a metróállomás? Tapasztalta már, hogy jó lenne tudni néhány angol szót?

- Eötvös10 Szenior örömtánc
- Természetvédők Turista Egyesület programjai: Idős emberként sem érdemes magányosan otthon ülni, válassza ehelyett a jó levegőn, szép környezetben és vidám társaságban zajló kirándulásokat, melyek egészséges mozgást és sok új kalandot hozhatnak életébe. Ismerje meg a természet és Magyarország rejtett kincseit! Autóbuszos útjainkon utazzon kedvezményes áron történelmi nevezetességekhez, természeti és kulturális értékekhez!

A programsorozat valamennyi eleme az elmagányosodás megelőzését, illetve a demencia kialakulásának megelőzését segíti elő a közösségi életben való aktív részvétellel, a folyamatos önképzés lehetőségével, a szellemi és fizikai frissesség megőrzésével.

A fenti programokon túl a lakosság számára rendelkezésre állnak a kerületünkben található közművelődési intézmények, színházak és könyvtárak szolgáltatásai.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)						
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019
	Fő összesen	630	442	413	348	353
41-45 év	Fő	54	52	39	30	41
	%	8,57%	11,76%	9,44%	8,62%	11,61%
46-50 év	Fő	64	33	29	36	33
	%	10,16%	7,47%	7,02%	10,34%	9,35%
51-55 év	Fő	55	34	38	35	37
	%	8,73%	7,69%	9,20%	10,06%	10,48%
56-60 év	Fő	118	66	60	36	41
	%	18,73%	14,93%	14,53%	10,34%	11,61%
61 éves, vagy afeletti	Fő	114	93	84	83	50
	%	18,10%	21,04%	20,34%	23,85%	14,16%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkahelyi diszkriminációnak: nehezebben helyezkednek el, és az esetleges munkahelyi leépítések általában előbb érik el őket. A fenti táblázatból is látható, hogy a foglalkoztatás terén jelentkező hátrányos megkülönböztetés magasan a 60 év feletti korosztályt érinti.

A társadalom elöregedése, az inaktív, nyugdíjas korú lakosság arányának gyors növekedése, ezzel párhuzamosan az aktív, keresőképes lakosság csökkenő aránya számos gazdasági problémát vet fel. A megoldás egyik alternatívája lehet az idősebb munkavállalókkal szembeni negatív beidegződések feloldása. A munkáltatók számára számos előnnyel járhat, ha több generáció dolgozik együtt a munkahelyen, hiszen a nyugdíjas munkavállalók megtartásával elkerülhető, hogy a szakmai hozzáértés és speciális tapasztalat eltűnjön a szervezetből.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2015	6 671	38	121	477
2016	6 592	41	137	414
2017	6 572	44	127	340
2018	6 705	46	134	313
2019	6 828	49	120	284

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kerületünkben működő, illetve kerületi lakosok által igénybe vehető nyugdíjas otthonok, klubok:

- SINOSZ – Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége – 1068 Bp., Benczúr u. 21.
- Terézvárosi Gondozószolgálat Benczúr utcai Idősök Klubja – 1068 Benczúr u. 35/C
- FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT IDŐSEK OTTHONA 1071 Dózsa György út 82/B.
- Fővárosi Önkormányzat Idősök Otthona Kihelyezett részleg – 1068 Benczúr u. 46.
- Márton Áron Nyugdíjas Klub – Nyugati Pályaudvar
- Ódry Árpád Művészotthon – 1062 Lendvay u. 13.
- Bálint Zsidó Közösségi Ház Salom Klub – 1065 Révay u. 16.
- Terézvárosi Nyugdíjas Pedagógusok Klubja – 1067 Hunyadi tér 2.
- Terézvárosi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete – 1067 Eötvös u. 3.
- Terézvárosi Nyugdíjas Klub Egyesület – 1067 Eötvös u. 3.
- Derűs Alkonyat Nyugdíjas Egyesület – 1067 Eötvös u. 3.
- Fővárosi Önkormányzat Vázsonyi Vilmos Idősök Otthona – 1064 Rózsa u. 67.
- Izraelita Hitközség – Generációk Klubja – 1067 Hunyadi tér 3.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Lásd 6.1. pontban leírtakat.

c) idősök informatikai jártassága;

Az Önkormányzat támogatja az idősök részére a digitális esélyegyenlőséget célzó számítógépes tanfolyamokon való részvétel lehetőségét. A tanfolyamokon elsajátított tudással a nyugdíjasok akár otthonról végezhető online munkát is vállalhatnak, illetve külföldön élő családjukkal kapcsolatot tudnak tartani.

A TEGOSZ intézményvezetőjének felülvizsgálati beszámolója szerint 2019-ben az idősklubban (II. sz. gondozási központ, Benczúr u. 35/C sz. telephely) szervezett informatikai szakkör keretén belül valósult meg. Egyéni fejlesztés keretében folyamatosan segítik, oktatják ellátottjaikat az informatikai eszközök használatára mind az idősklubban, mind a házi segítségnyújtás (I. sz. gondozási központ, Király u. 38. sz. telephely) keretein belül.

d) a generációk közötti programok

„Fogadj örökbe egy nagyszülőt” program: az ötlet az E10-ből indult. Lényege, hogy mivel az érettségihez a középiskolásoknak 50 óra közösségi szolgálatot kell teljesíteniük, a kerületben pedig nagyon sok egyedülálló vagy a családjával ritkán találkozó idős ember él, a helyi diákok,

közösségi munkaként segíthetnének nekik: bevásárolhatnának, beszélgethetnének, együtt sétálgathatnának. Arra is lenne lehetőség, hogy az Idősek Klubjában szervezett programokhoz csatlakozva segítsék azok előkészítését, megvalósítását, lebonyolítását.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Lásd 6.1. pontban leírtakat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

- **A felülvizsgálathoz érkezett szakmai és egyéb szervezetek javaslatainak, észrevételeinek összegzése:**

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1.ponthoz: Az egyedülálló, elmagányosodott idős korúak száma növekszik, elvárásuk a közösségtől a segítség nyújtás iránt nő	A Tóth Aladár Zeneiskola AMI intézményvezetőjének javaslata szerint a középiskolák nappali képzésében részt vevő tanulók számára az érettségi megkezdéséig a közösségi szolgálat teljesítése kötelező, így a kerületi középiskolákkal szorosabb együttműködés kialakítása a jelzőrendszer működtetésében segíthetne.

- **A felülvizsgálat során kialakult következtetések, problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:**

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1.ponthoz: Az egyedülálló, elmagányosodott idős korúak száma növekszik, elvárásuk a közösségtől a segítség nyújtás iránt nő	A Tóth Aladár Zeneiskola AMI intézményvezetőjének javaslata szerint a középiskolák nappali képzésében részt vevő tanulók számára az érettségi megkezdéséig a közösségi szolgálat teljesítése kötelező, így a kerületi középiskolákkal szorosabb együttműködés kialakítása a jelzőrendszer működtetésében segíthetne. Ezt a kezdeményezést az E10 által indított Fogadj örökbe egy nagyszülőt” program

	segítheti, működtetheti.
2. ponthoz: Idősek informatikai jártasságának növelése	Tanfolyam szervezés, lebonyolítás A pandémia miatt a tanfolyamok szervezése elmaradt, lehetőség szerint a tanfolyamok újra indítása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Arról, hogy a lakosság hogyan ítéli meg egészségi állapotát, a KSH 2011. évi népszámlálási és a 2016. évi mikrocenzus adataiból következtethetünk. 2011. évben Magyarország népességének 6,2%-a, 2016. évben 4,3%-a mondta magát valamilyen fogyatékossgal élőknek. Számuk, 80 ezer fővel csökkent 5 év alatt.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2015	321	432	753
2016	301	398	699
2017	266	350	616
2018	237	311	548
2019	225	295	520

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékos lakosság számának csökkenése visszavezethető egyrészt az egészségi állapothoz kapcsolódó szociális ellátások rendszerének átalakulására, másrészt arra, hogy megszűnt a rokkantsági nyugdíj, felülvizsgálták az érintettek visszahelyezhetőségét a munkaerőpiacra. Az idősebbek ellátását öregségi nyugdíjra váltották, valamint átalakult a jogosultság feltételrendszere. Mindezek hatására a mai napig is csökkenő tendenciát mutat Terézvárosban a megváltozott munkaképességű személyek száma.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2015	12
2016	12
2017	16
2018	17
2019	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A fogyatékkal élők nappali ellátórendszerének fenntartását kerületünkben a Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona (továbbiakban: TERÉZÉNO) biztosítja.

2019. január 1-jén 17 fő ellátott volt regisztrálva az intézmény nyilvántartásában. A gondozási napok száma 4048, a teljesített gondozási napok száma 3243 volt. 2019-ben átlagosan 13 fő vette igénybe az intézmény szolgáltatásait. A férőhely-kihasználtság átlagosan 81%-os volt. Megjegyzendő, hogy 80%-ot meghaladó kihasználtsági mutató – az intézmény működésének korábbi tíz esztendejében – nem volt.

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Terézvárosban nem releváns.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élők munkaválasztási lehetőségei erősen korlátozottak, még abban az esetben is, ha jó képességű, megfelelő képzettséggel rendelkező fogyatékkal élő munkavállalóról van szó.

A TERÉZÉNO profilját a felnőtt korú értelmi fogyatékos személyek napközi otthonos elhelyezés, lehetőség szerinti foglalkoztatása, hasznos munkára nevelése, de legalább önkiszolgálásra való készségének kialakítása, hétköznapi életének szervezése alkotja. Emellett a gondozottak családjai részére – az életminőség javítása céljából – komplex segítségnyújtás lehetőségét is kínálja az intézmény.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetés miatti bejelentés az alkalmazottak részéről a foglalkoztatás kapcsán Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Polgármesteri Hivatalába nem érkezett.

A civil szférában előforduló hátrányos megkülönböztetésekről nincs tudomásunk és nyilvántartásunk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A TERÉZÉNO 1993 óta áll az igénybe vevők rendelkezésére, önkiszolgálásra részben képes középsúlyos- és súlyos értelmi fogyatékos személyek részére. Az intézmény szolgáltatásai (körültekintő felügyelet, igény szerinti étkezés, gondozás, készségfejlesztés, pedagógiai segítségnyújtás, egyénre szabott foglalkoztatás, differenciált egyéni bánásmód, egészségügyi és fizikai állapotot megőrző szolgáltatások, szabadidős tevékenységek, közösségi programok szervezése, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, tanácsadás, esetkezelés, közösségi fejlesztés) által biztosítja a fogyatékkal élő személyek lehető legnagyobb fokú önálló életvitelét és társadalomban való részvételét. Az intézmény szakmai munkacsoportját gyógypedagógus, szociálpedagógus, képzőművészet terapeuta, mozgásterapeuta, zeneterapeuta, meseterapeuta, orvos és szociális gondozók alkotják.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzat 2015. március 1-től (törvénymódosítás) a rászorulóknak részére rendszeres és eseti települési támogatás keretén belül biztosít többek között pénzbeli és természetbeni támogatásokat, pl. gyógyszertámogatás, eseti támogatás, méltányossági segély. Az Önkormányzat az elmúlt években is nyújtott támogatást a szociális és jövedelmi helyzetük miatt rászoruló kérelmezők részére, melyek volumenét a 7. sz. diagram szemlélteti.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A kerület központi jellegéből adódóan a közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei kiválóak. A kiváló közlekedési ellátottság mellett az intézmények gyalogos elérhetősége is kiemelkedő. A kerület úthálózatát nagyarányú átmenő forgalom jellemzi.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az önkormányzati fejlesztéseknek köszönhetően az akadálymentesítés egyre jobban megoldott. Megvalósult a háziorvosi rendelők teljes körű akadálymentesítése, egységes arculatú betegvárók, korszerűen felszerelt vizsgálók állnak a lakosok rendelkezésére.

A Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat szakrendelőjében elérhető a gyógytorna, fizioterápiás kezelés, pszichoterápiás kezelések. A TESZ-ben folyamatos az elavult műszerek cseréje, a gyógyító munka hatékonyságát segítő berendezések és eszközök beszerzése.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek többnyire akadálymentesek, elsősorban a fizikai akadálymentesítés szintjéig.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A hivatali ügyintézéshez, az egészségügyi, az oktatási, a szociális és kulturális intézményekhez, programokhoz történő hozzáférés többnyire akadálymentesített helyszínen érhető el, de sok esetben, sajnos csak a fizikai akadálymentesítés szintjéig – azaz a kerekesszéket, mankót, botot használók és a babakocsival közlekedők számára – valósult meg.

A lakóépületek és a szolgáltató épületek akadálymentesítéséről nincs nyilvántartásunk.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Polgármesteri Hivatalában a vezetés igyekszik a hivatali dolgozók számára kedvezőbb és ergonomikus munkakörnyezet kialakítását biztosítani. Hivatalunk foglalkoztat is foglalkoztat.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az egyes épületek, szolgáltatások akadálymentesítéséhez szervesen hozzátartozik a megközelítésük akadálymentesítése is. Mindez tartalmazza az akadálymentes tömegközlekedési eszközök használatát, akadálymentes tömegközlekedési útvonalak létesítését, az egyes megálló közelében a biztonságos átkeléshez gyalogos átkelőhely létesítését, mely kerekesszékből is elérhető magasságra elhelyezett jelzőberendezéssel ellátott, valamint a közlekedési útvonalak mentén sík- és csúszásmentes felületű járda létesítését. Mindezen feltételek a VI. kerületben a felszín feletti tömegközlekedési eszközök esetében – alacsonypadlós buszok, trolik, villamosok – megfelelő szinten teljesülnek.

A gépjárművel való közlekedés esetében elmondható, hogy a közintézmények 50 m-es körzetében kijelölt akadálymentes parkolóhelyekkel teljesítik az előírt követelményeket.

A járdák kereszteződési csomópontokban történő lesüllyesztése korábbi nyertes pályázatoknak köszönhetően nagy számban megvalósult, azonban taktilis jelzésekkel – bottal és cipőtalppal könnyen kitapintható módon, kontrasztos kivitelben – csak elenyésző számban lett ellátva.

Terézváros Budapest második legkevesebb zöldfelülettel rendelkező kerülete, ezért csak néhány kisebb kiterjedésű közpark található kerületünkben. Elmondható, hogy felújításuk során mind a Liszt Ferenc téren, mind pedig a Hunyadi téren a közterületek kialakításánál figyelembe vették az akadálymentesítés követelményeit.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

Lásd 7.1. fejezet d) pontja

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat.

Az Önkormányzat az elmúlt években is nyújtott támogatást a szociális és jövedelmi helyzetük miatt rászoruló kérelmezők részére, melyek volumenét a 3.3. fejezetben a 7. sz. diagram szemlélteti.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A TERÉZÉNO akadálymentes weboldalt működtet (www.terezeno.hu), szem előtt tartva az EU web-akadálymentesítési irányelvét. A kapcsolatfelvétel során a megfelelő kommunikációs eszközök és technikák (vak- és gyengénlátóbarát honlap, könnyen érthető nyelvezet és piktogramok) használatát biztosítani szükséges. A weblap elősegíti a lakosság hatékony tájékoztatását az ellátással kapcsolatban.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ugyan a TERÉZÉNO üzemeltetése gazdaságilag nem nyereséges, de a kerületben a szakmailag elkötelezett, támogató hozzáállása mellett is lelassulni látszik a tárgyi feltételek bővítése. A sporthoz és a szabadidős tevékenységekhez (intézményi alapterület növelésével lehetséges) való hozzáférés esélyeinek növelésével a fogyatékossgal élő személyek jóléte is nőne és közelebb kerülnének a társadalomban való teljes körű részvételhez.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Folyamatos igény mutatkozik a családok részéről a fogyatékkal élők számára nappali ellátásra. Figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élő emberek helyzetének minél jobb megismerésére.	TERÉZÉNO (fogyatékkal élők nappali ellátó rendszere) fenntartása, bővítése , szolgáltatásairól hatékonyabb tájékoztatási csatornák keresése, fenntartása.
Az önkormányzati fenntartású közszolgáltató intézmények egy része nem akadálymentes, ill. kevés az akadálymentes. Az infokommunikációs akadálymentesítés keretében az önkormányzati fenntartású intézményekben működtetett ingyenes WEB pontok száma kevés.	Közszolgáltató intézmények fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés lehetőségének vizsgálata, megoldás kidolgozása. Az ingyenes WEB pontokhoz való hozzáférés biztosítása, tervezése az önkormányzati fenntartású intézményekben.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egyedülálló, elmagányosodott idős korúak száma növekszik, elvárásuk a közösségtől a segítség nyújtás iránt nő	A középiskolák nappali képzésében részt vevő tanulók számára az érettségi megkezdéséig a közösségi szolgálat teljesítése kötelező, így a kerületi középiskolákkal szorosabb együttműködés kialakítása a jelzőrendszer működtetésében segíthetne. Ezt a kezdeményezést az E10 által indított Fogadj örökbe egy nagyszülőt” program segítheti, működtetheti.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése

Az Önkormányzat feladat-ellátási szerződést a következő civil szervezetekkel tart fent: Máltai Szeretetszolgálat, Fehér Kereszt Baráti Kör Egyesület, Magyar Vöröskereszt, hajléktalanszállást üzemeltető civil szervezetek.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Terézváros Önkormányzata a helyi székhelyű vagy tevékenységükkel a kerülethez kötődő civil szervezetek munkáját pályázati úton segíti. Jellemzően a gyermek- és ifjúsági (óvodai, iskolai), idősügyi (helyi nyugdíjas klubok és szervezetek), valamint esélyegyenlőséggel, érdekvédelemmel foglalkozó szervezetek (vakok és gyengénlátók, mozgássérültek, egyházi karitatív szervezetek, hajléktalan ellátással foglalkozó szervezetek) kérnek és kapnak támogatást. A részletes támogatások az Önkormányzat költségvetésének végrehajtásáról szóló beszámoló 5. sz. mellékletében található.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata önkormányzati társulásnak nem tagja.

Az Önkormányzat hivatalos testvérvárosi kapcsolatot tart fenn Lenti város önkormányzatával, a környező országok települései közül pedig a romániai Kézdivásárhely, a szerbiai Temerin, a horvátországi Zadar városokkal.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Terézvárosban a következő nemzetiségi önkormányzatok működnek: bolgár, görög, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, ukrán.

A nemzetiségi önkormányzatok programjait a költségvetés is segíti.

A nemzetiségi önkormányzatok a ma kisebbségek napjához kapcsolódva minden évben nemzetiségi Kavalkádót rendeznek az Önkormányzat kulturális / közösségi központjában.

Tavasztól ősziig a Hunyadi téri Tér/Zene/Tér hétfői programsorozatokba kapcsolódnak be zenei és néptánc előadásaikkal.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Terézváros Önkormányzata a területén működő civil szervezetek munkáját pályázati úton segíti.

Az időügyi szervezetek dotálása és a jólétük, egészségük, szabadidős tevékenységük támogatása olyan kiemelt mértékű, hogy az EMMI Önkormányzatunknak 2017-ben Idősbarát Önkormányzat díjat adományozott.

Mind az idősbarát, mind a fogyatékkal élők érdekképviselőjét felvállaló civil szervezetek számos saját programot, kirándulást, kiállítást, fórumot szerveznek. Ezeknek rendszeresen ad otthont az Eötvös10 Művelődési Ház.

Az Önkormányzat közbiztonsággal foglalkozó közalapítványa (TEKA) közlekedésbiztonsági- és katasztrófavédelmi rendezvényeket, táborokat szervez a gyerekeknek, az időseknek pedig a közbiztonsággal, bűnmegelőzéssel kapcsolatos információs fórumokat szervez.

2006-ban indult az Európai Unió legrászorultabb személyeinek élelmiszerekkel való ellátását segítő program. Ez kb. 2000 háztartást jelentett. Az élelmiszerprogramot az Önkormányzat 2011 tavaszától évente kétszer finanszírozza. A csomagok száma 2000 db, egyenként 10 kg súlyúak, melyek tavasszal és ősszel kerülnek kiosztásra. A szállításról, a raktározásról és az élelmiszer szétosztásáról az Önkormányzat gondoskodik. Erre a célra hozták létre a Szolidaritási Központot, ahol a segélyezettek átvehetik az adományokat.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az Önkormányzat számlavezető bankja, az OTP minden év karácsonya előtt új bölcsődei és óvodai játékok vásárlására szolgáló keretösszeget juttat az Önkormányzat számára. A vásárlás az intézmények egyedi igénye alapján, a Polgármesteri Hivatal koordinációjában valósul meg.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Tekintettel a járványhelyzetre, a HEP Fórum tagjait rendhagyó módon, e-mailben kerestük meg azzal, hogy tekintsék át a HEP intézkedési tervet, annak megvalósulását, írásos visszajelzést kérve.

A HEP Fórumba bevont tagok:

Bajzások Jövője Alapítvány

Belső-Pesti Tankerületi Központ

BFKH VI. Kerületi Hivatal Népegészségügyi Osztály

Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Időügyi referens

Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Polgármesteri Hivatal Főépítész
Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási
Főosztály
Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Polgármesteri Hivatal Költségvetési és
Intézménygazdálkodási Főosztály
Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Polgármesteri Hivatal Tulajdonosi Főosztály
Budapest VI. Kerület Bajza Utcai Általános Iskola
Budapest VI. Kerület Derkovits Gyula Általános Iskola
Budapest VI. Kerület Erkel Ferenc Általános Iskola
Budapest VI. Kerület Szinyei Merse Pál Gimnázium
Budapest VI. Kerület Vörösmarty Mihály Általános Iskola
Erkeles Diákokért Alapítvány
Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesület
Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VI. Kerületi Tagintézménye
Játékvári Alapítvány
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Közép-magyarországi Regionális Központ
Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezete – VI. kerület
Terézvárosi Bolgár Önkormányzat
Terézvárosi Család- és Gyermejjóléti Központ –TCSGYK
Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat – TESZ
Terézvárosi Egyesített Bölcsődék
Terézvárosi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona
Terézvárosi Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.
Terézvárosi Gondozó Szolgálat – TEGOSZ
Terézvárosi Görög Nemzetiségi Önkormányzat
Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt.
Terézvárosi Magyar-Angol, Magyar-Német Két Tannyelvű Általános Iskola
Terézvárosi Nappali Melegedő – Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Terézvárosi Német Nemzetiségi Önkormányzat
Terézvárosi Önkormányzat Fasori Kicsinyek Óvodája
Terézvárosi Önkormányzat Játékvár Óvodája
Terézvárosi Önkormányzat Kincseskert Óvodája
Terézvárosi Önkormányzat Mesevilág Óvodája
Terézvárosi Önkormányzat Szív Óvodája
Terézvárosi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat
Terézvárosi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Terézvárosi Román Nemzetiségi Önkormányzat
Terézvárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat
Terézvárosi Szerb Önkormányzat
Terézvárosi Szlovák Önkormányzat
Terézvárosi Vagyongazdálkodó Nonprofit Zrt.
Terézvárosi Vörösmarty Mihály Általános Iskoláért Alapítvány
TESZ Házi Gyermekorvosi Rendelő
TESZ Védőnői Szolgálat, Vezető védőnő
Tóth Aladár Alapítvány
Tóth Aladár Zeneiskola Alapfokú Művészeti Iskola

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Jelen dokumentáció a www.terezvaros.hu honlapon kerül közzétételre.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatást főleg alacsony iskolai végzettségűek veszik igénybe.	Közfoglalkoztatás fenntartása.
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az eladósodottság megakadályozása, a lakbérhátralékok csökkentése.	Szociális segélyek és támogatások volumenének fenntartása és növelése.
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az idős korosztályt a tüdőgyulladás szövődményei veszélyeztetik, ebben a korosztályban a betegség lefolyása súlyosabb, mint a fiatalabb korosztályban és szövődmények is gyakoribbak.	Önkéntes alapon igényelhető pneumococcus elleni védőoltás költségének önkormányzati támogatása.
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A bölcsődékben jelenlévő hurutosodás csökkentésére hasznos a sószoza használata. Sok szülő piaci alapon nem tudja megfizetni.	Sóbarlang, sószoza működtetése, anyagi forrás biztosításával Terézvárosi Egyesített Bölcsődékben.
Gyermekek	Krizishelyzetbe került családok, ellátatlan gyermekek védelmére nincs az önkormányzatnak intézménye, a helyettes szülői és az átmeneti otthoni igények kielégítéséhez	A 45 fős férőhelyszámmal rendelkező, folyamatos munkarend szerint működő Családok Átmeneti Otthonában (1061 Hegedű u. 7.) életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált – továbbá védelmet kereső – szülő és gyermek együttes elhelyezése biztosított. A jelzőrendszeri tagok jelzési aktivitásának növelésével az ellátatlan gyermekek védelmére, valamint a helyettes szülői és átmeneti otthoni ellátásra kötött szolgáltatási szerződés biztosít lehetőséget.
Gyermekek	Hátrányos helyzetű családban élő tehetséges gyermekek iskolai taníttatása a szülők számára nagy terhet	Ösztöndíj nyújtása továbbra is a gyermekek alap-, közép- és felsőfokú tanulmányaihoz. Tanoda létrehozása

	jelent. A hátrányos helyzetű családban élő gyermekek iskolai tanulmányainak eredményessége átlag alatti.	(önkormányzati tulajdonú helyiségben) önkéntes felnőttek, pedagógusok, középiskolások, egyetemisták bevonásával, közreműködésével. Középiskolások részére az érettségihez szükséges kötelezően ledolgozott közmunkaként történő igazolás biztosítása.
Gyermekek	A gyermekvédelem területén a jelzőrendszerben a gyermekek védelme érdekében szükséges jelzések száma alacsony. Az információáramlás és visszacsatolás néha lassú.	Továbbképzések támogatása a védett tulajdonságú csoportba tartozók problémáival foglalkozó intézmények szakemberei részére. Szociális kerekasztal évi rendszeres megtartása a jelzőrendszeri tagok részvételével
Gyermekek	A megkésett beszédfejlődéssel érintett gyermekek száma emelkedik. Az elmúlt években megháromszorozódott a nem magyar állampolgárságú gyermekek száma, akik a megkésett beszédfejlődéssel érintett gyermekek számát növelik.	Igényfelmérés a kerületi oktatási intézményekben a probléma érintettsége, valamint megoldási javaslatok tekintetében. Fejlesztési lehetőségek kidolgozása, megszervezése.
Idősek	Az egyedülálló, elmagányosodott időskorúak száma növekszik, elvárásuk a közösségtől a segítség nyújtás iránt nő	A középiskolák nappali képzésében részt vevő tanulók számára az érettségi megkezdéséig a közösségi szolgálat teljesítése kötelező, így a kerületi középiskolákkal szorosabb együttműködés kialakítása a jelzőrendszer működtetésében segíthetne. Ezt a kezdeményezést az E10 által indított Fogadj örökbe egy nagyszülőt” program segítheti, működtetheti.
Idősek	Idősek informatikai jártasságának növelése	Tanfolyam szervezés, lebonyolítás A pandémia miatt a tanfolyamok szervezése elmaradt, lehetőség szerint a tanfolyamok újra indítása.
Nők	Igény jelentkezik a GYES-ről visszatérő nők, gyermekes családok részéről a rugalmas munkakezdési és befejezési lehetőség biztosítására munkáltatójuktól, mivel a gyermekintézmények nyitvatartási idejéhez is igazodniuk kell. A Terézvárosi Egyesített Bölcsődékben és az önkormányzati fenntartású intézményekben a nyitva tartás elég széles: hétfőtől péntekig 6.00-18.00 között van.	Az önkormányzat működtetésében a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények széles nyitvatartási idővel működjenek. Az Önkormányzat Polgármesteri Hivatala gyermekes munkavállalóinak, kérelmükre biztosít rugalmas munkavégzést. Az önkormányzat működtetésében a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények széles nyitvatartási idővel működjenek.
Fogyatékkal élők	Folyamatos igény mutatkozik a családok részéről a fogyatékkal élők számára nappali ellátásra. Figyelmet	TERÉZÉNO (fogyatékkal élők nappali ellátó rendszere) fenntartása, bővítése , szolgáltatásairól hatékonyabb

	kell fordítani a fogyatékkal élő emberek helyzetének minél jobb megismerésére.	tájékoztatási csatornák keresése, fenntartása.
Fogyatékkal élők	Az önkormányzati fenntartású közszolgáltató intézmények egy része nem akadálymentes, ill. kevés az akadálymentes. Az infokommunikációs akadálymentesítés keretében az önkormányzati fenntartású intézményekben működtetett ingyenes WEB pontok száma kevés.	Közszolgáltató intézmények fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés lehetőségének vizsgálata, megoldás kidolgozása. Az ingyenes WEB pontokhoz való hozzáférés biztosítása, tervezése az önkormányzati fenntartású intézményekben.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Az egyedülálló, elmagányosodott idősorúak száma növekszik, elvárásuk a közösségtől a segítség nyújtás iránt nő	A középiskolák nappali képzésében részt vevő tanulók számára az érettségi megkezdéséig a közösségi szolgálat teljesítése kötelező, így a kerületi középiskolákkal szorosabb együttműködés kialakítása a jelzőrendszer működtetésében segíthetne. Ezt a kezdeményezést az E10 által indított Fogadj örökbe egy nagyszülőt” program segítheti, működtetheti.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Hátrányos helyzetű családban élő tehetséges gyermekek iskolai taníttatása a szülők számára nagy terhet jelent. A hátrányos helyzetű családban élő gyermekek iskolai tanulmányainak eredményessége átlag alatti.	Tanoda létrehozása (önkormányzati tulajdonú helyiségben) önkéntes felnőttek, pedagógusok, középiskolások, egyetemisták bevonásával, közreműködésével. Középiskolások részére az érettségihez szükséges kötelezően ledolgozott közmunkaként történő igazolás biztosítása.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák szervesen integrálódnak a társadalomba, melyet ők is így éreznek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminőségének javításával elégedett és mosolygós arcokkal találkozunk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek, mint a jövő nemzedékének tagjai számára egészséges életfeltételek biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek mozgalmas és színes életvitelének biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a foglalkoztatás területén generálódott előítéletek feloldását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők nappali ellátásának biztosítására, valamint az akadálymentesítés területén mutatkozó hiányosságok pótlására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	F	F	G	H	I	I	K	L
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
Településszintű probléma												
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Közfoglalkoztatás fenntartása.	Közfoglalkoztatást főleg alacsony iskolai végzettségűek igénybe.	Közfoglalkoztatás fenntartása. A középiskolai tanulók kategóriás gépjárművezetői jogosítvány megszerzésének támogatása.	Településfejlesztési Koncepció, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, szociális törvény, önkormányzati rendelet.	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Közfoglalkoztatás fenntartása, foglalkoztatási lehetőség kibővítése. középiskolai tanulók kategóriás gépjárművezetői jogosítvány megszerzésének támogatása.	Polgármester, Terézvárosi Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.	2023. 12. 31. (vasárnap)	Közfoglalkoztatottak száma. A középiskolai tanulók kategóriás gépjárművezetői jogosítvány megszerzésének támogatásában részesültek száma.	önkormányzati forrás, pályázati forrás	Törvényi rendelkezés fennmaradása esetén folyamatos.	
2	Sóbarlang (sószoza) működtetése az önkormányzati fenntartású bölcsődékben.	A bölcsődékben jelenlévő hurutosodás csökkentésére hasznos a sószoza használata. Sok szülő alapján nem tud fizetni az ilyen szolgáltatásért.	Terézvárosi Egyesített Bölcsődékben Sószoza működtetésének biztosítása.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, önkormányzati rendelet.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	rövid táv: A meglévő Sóbarlangok folyamatos működtetése és szükség esetén felújítása.	Polgármester, Terézvárosi Egyesített Bölcsődék, Terézvárosi Vagyongazdálkodási Nonprofit Zrt.	2023. 12. 31. (vasárnap)	Sóbarlangok üzemelése, bölcsődét igénybe vevő gyermekek között a hurutosodás csökkenése.	önkormányzati forrás	folyamatos	
3	Pneumococcus elleni védőoltás költségeinek támogatása.	Idős korosztályt a tüdőgyulladás (pneumónia) szövődményei veszélyeztetik, ebben a korcsoportban a betegség szövődményei gyakoribbak.	Önkéntes alapon igényelhető Pneumococcus elleni védőoltás költségeinek önkormányzati támogatása.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, önkormányzati rendelet.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	Ajánlott Pneumococcus elleni védőoltás költségeinek önkormányzati átvállalása.	Polgármester, Terézvárosi Háziorvosok, Humán- és Társadalmi Szolgáltatások Főosztály, Háziorvosok, TEGOSZ, TCSGYK.	2023. 12. 31. (vasárnap)	igénybe vevők száma, szövődmények csökkenése.	önkormányzati forrás	folyamatos	

4	Segélyek és támogatások volumenének fenntartása ill. növelése.	Statisztikai adatok szerint kerületünkben szegénységi ill. eladósodottság megakadályozása, a hátralekötött csökkentése.	Szociális segélyek és támogatások volumenének fenntartása, ill. növelése. Kiemelt támogatási keretek biztosítása a lakásfenntartási költségekhez nyújtható települési támogatásoknál.	Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Szociális törvény, Gvt., vonatkozó önkormányzati rendelet.	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Segélyek, támogatások önkormányzati rendelet aktualizálása, költségvetési keret biztosítása.	Polgármester, Humán Szolgáltatási Főosztály	2023. 12. 31. (vasárnap)	lakbér-hátralekötött száma, segélyben részesültek száma	állami, önkormányzati forrás	folyamatos	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Ellátási szerződések fenntartása helyettes szülői és átmeneti ellátásához.	Krizishelyzetbe került családok, gyermekek védelmére nincs önkormányzatnak intézménye, a helyettes szülői és az átmeneti igények kielégítéséhez.	Ellátási szerződések fenntartása helyettes szülői és átmeneti ellátáshoz, Budapest VIII. kerület Józsefváros Önkormányzatával és a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel.	Vonatkozó jogszabályok	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Szerződések felülvizsgálata, aktualizálása a Bp., VIII. ker. Józsefváros Önkormányzattal és a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel.	Polgármester, Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzat, Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesület	2023. 12. 31. (vasárnap)	Szolgáltatást igénybe vevők száma.	önkormányzati forrás	folyamatos	Budapest VIII. kerület Józsefváros Önkormányzata
2	Tanulmányi- és Felsőoktatási ösztöndíj fenntartása.	Hátrányos helyzetű családokban élő tehetséges gyermekek iskolai taníttatása a szülők számára nagy terhet jelent. A hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek iskolai tanulmányainak eredményessége alatti.	Tanulmányi- és Felsőoktatási ösztöndíj nyújtása. Az ösztöndíjakról tájékoztatási hatékonyság növelése.	Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, önkormányzati rendelet	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Ösztöndíj nyújtása a gyermekek alap- és középfokú iskolai tanulmányaikhoz. Az ösztöndíjakról tájékoztatási hatékonyság növelése.	Humán Bizottság, Humán Szolgáltatási Főosztály, közoktatási intézmények.	2023. 12. 31. (vasárnap)	Ösztöndíjban részesült iskolai tanulmányaikat sikeresen befejezett gyermekek száma.	önkormányzati forrás, pályázat	folyamatos	
3	Erősíteni a Jelzőrendszeri tagok jelzési aktivitását, együttműködését, motivációját.	A gyermekvédelem területén jelzőrendszerben gyermekek védelmében szükséges jelzések száma alacsony. Az információ áramlás és visszacsatolás néha lassú.	Erősíteni a gyermekvédelemben tevékenykedő szakemberek jelzési aktivitását, visszajelzését, együttműködését.	Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Gyermekvédelmi törvény.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Jelzés hatékonyabb módjainak felkutatása, kidolgozása (email, telefon, személyes megkeresés, levél) és alkalmazása.	Polgármester, TCSGYK, Gyermekvédelmi felelősök, Védőnői Szolgálat, Házi gyermekorvosok	2023. 12. 31. (vasárnap)	Gyermekvédelmi Tanácskozás összegző értékelése.	önkormányzati forrás	folyamatos	
4	A megkésett beszéd- fejlődéssel érintett gyermekek számának mérséklése.	A megkésett beszédfejlődéssel érintett gyermekek száma emelkedik. Az óvodákban az elmúlt években megháromszorozódott a magyar nyelvű állampolgárságú gyermekek száma. Az idegen nyelvű	Az önkormányzati fenntartású bölcsődékben, óvodákban az idegen anyanyelvű gyermekek beszédfejlődésének elősegítésére, többek között a magyar nyelvű csoportokban népzenei hangszereket működtetési és megközelítése, közös	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Budapesti Feladatellátási, intézményhálóza	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az önkormányzati fenntartású óvodákban az érintett gyermekek, többek között az idegen anyanyelvű gyermekek fejlesztésében	Polgármester, Terézvárosi Egyesített Bölcsődék, Önkormányzati fenntartású Óvodák, Művészeti oktatási intézmények önkéntes tanulói.	2023. 12. 31. (vasárnap)	Megkésett beszédfejlődéssel érintett bölcsődés és óvodás korú gyermekek száma.	Önkormányzati forrás.	folyamatos	

		anyanyelvű gyermekek a megkésett beszédfejlődéssel érintett gyermekek számát is növelhetik.	amondókák éneklése mellett, szükség esetén egyéb szakemberek, gyógypedagógusok is nyújtsanak segítséget. Az egyéb szakemberek bevonásához igényfelmérés szükséges.	fejlesztési terv.		gyógypedagógus, egyéb szakember bevonási lehetőségének igényfelmérése.					
5	Gyermekek számára ajánlott, önkéntesen igénybe vehető védőoltások népszerűsítése és a védőoltás költségeinek önkormányzati átvállalása (Bárányműlő-, Rotavírus elleni).	A gyermekek között a Bárányműlő- és a Rotavírus okozta fertőzöttek száma emelkedik, a szövődmények súlyosak. A bölcsődei korosztály Bárányműlő elleni átvállalása alacsony. Bárányműlő és a Rotavírus okozta megbetegedés az egyik leggyakoribb fertőző betegség, évi 30-40.000 megbetegedés fordul elő, a betegek 2-6%-ánál szövődményeket is okoz.	Az önkéntes alapon igényelhető Bárányműlő oltás-sorozat, Rotavírus elleni oltás-sorozat költségeinek önkormányzati támogatása, a védőoltások népszerűsítése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, önkormányzati rendelet	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	rövidtáv: Gyermekeknek ajánlott, önkéntesen igénybe vehető védőoltások (Bárányműlő, Rotavírus) népszerűsítése, védőoltások költségeinek önkormányzati átvállalása	Polgármester, Terézvárosi házi gyermekorvosok, Humánszolgáltatási Főosztály	2023. 12. 31. (vasárnap)	Bárányműlővel fertőzöttek száma. Rotavírus okozta betegségek száma. Bárányműlő és Rotavírus elleni oltás-sorozatban részesített gyermekek száma.	önkormányzati forrás	folyamatos
6	Gyermekétkeztetésben az étkezés kiegészítés és gyümölcsprogram fenntartása.	A gyermekétkeztetésben a gyümölcsfogyasztás aránya kicsi, oka lehet, hogy a közétkeztetésben gyümölcs használat napi szinten nem mindig biztosított. Az Önkormányzat ingatlanában működő bölcsődékben, óvodákban, iskolákban, a gyermekek számára étkezés kiegészítést és gyümölcsprogramot.	Gyermekétkeztetésben az étkezés kiegészítés és gyümölcsprogram fenntartása. Gyermekétkeztetésben gyümölcs és gyümölcsle biztosítása, az önkormányzat ingatlanában működő bölcsődékben, óvodákban, iskolákban.	Szolgáltatástervezési Konceptió, Szakági szabályozás, önk.-i rendelet.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Gyermekétkeztetésben és gyümölcsle biztosítása, önkormányzat ingatlanában működő bölcsődékben, iskolákban.	Polgármester, Humán Bizottság, Humánszolgáltatási Főosztály, az gyermekétkeztetést biztosító intézmények	2023. 12. 31. (vasárnap)	A gyermekek egészségesebb testi fejlődése.	önk.-i forrás, pályázati forrás	Folyamatos
7	Hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek tanulásának segítése	A kerületben élő nehézsorsú gyermekek nehezebben szerzik meg azt a tudás, mely kitörési lehetőségeiket biztosítja	A szociálisan rászoruló gyermekek ösztönzése a folyamatos tanulásra, délutáni segítő oktatási tevékenység megvalósítása, egyetemista, felnőtt önkéntesek részvételével	Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, önkormányzati rendelet	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Tanoda létesítése önkormányzati tulajdonú épületben; az érintett diákok, családok tájékoztatása a lehetőségről, önkéntesek toborzása, a korrepetálás folyamatos szervezése.	Polgármester, oktatási intézmények vezetői, HEP referens	2023.12.31. (vasárnap)	A programmal érintett iskolák száma, a korrepetáló résztvevő tanulók száma, tanulmányi eredményének, hiányzások, hiányzások mutatójának	önkormányzati forrás, pályázat	folyamatos

						korrepetáló végző középiskolások munkájának közösségi szolgálatként való elismerése, igazolása.			javulása, a korrepetáló önkéntesek száma			
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Az önkormányzati működésében avisszatérő nők, gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények széles nyitvatartási idővel működjenek.	Igény jelentkezik a GYES-ről a családok részéről a rugalmas munkakezdési lehetőségek biztosítására munkáltatójuktól, mivel a gyermekintézmények nyitvatartási idejéhez igazodniuk kell. Egyesített Bölcsődékben az önkormányzati fenntartású Óvodákban a nyitvatartás elég széles: hétfőtől - péntekig, 6.00 - 18.00 között van.	Az Önkormányzati Polgármesteri Hivatal és a gyermekek részére, kérelmükre biztosít rugalmas munkavégzést. Az önkormányzat működésében a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények továbbra is széles nyitvatartási idővel működtesse.	Településfejlesztési koncepció, Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzati Polgármesteri Hivatal Helyi Esélyegyenlőségi Programja.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-221)	Rugalmas munkavégzési lehetőség biztosítása a GYES-ről visszatérő gyermekek munkavállalóknak. Napközbeni ellátását biztosító intézmények továbbra is széles nyitvatartási idővel történő működtesse.	Polgármester, közszolgálati intézmények vezetői, humán erőforrás menedzserek	2023. 12. 31. (vasárnap)	Rugalmas munkavégzés biztosítása a GYES-ről visszatérő gyermekek munkavállalóknak.	önkormányzati forrás,	folyamatos	
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtesse.	Az egyedül élő, elmagányosodott időskorúak száma növekszik, elvárásuk a közösségtől a segítségnyújtás iránt nő. A krízishelyzetbe került idősek, rászorultak számára szükséges segítséget nyújtani, pld. orvost, mentőt hívni. Rászoruló részére jelzésük alapján 30 percen belül segítségnyújtás, hívással, mentő hívással stb.	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fenntartása, folyamatos működtesse a törvényi szabályozás fennmaradásáig.	Helyi Intézkedési Terv, Települési Esélyegyenlőségi Program, Szociális koncepció, szociális törvény, önkormányzati rendelet.	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a krízishelyzetbe került rászorultak részére jelzéstől számított 30 percen belül a lakáson történő orvosi intézkedés, mentőhívás stb. megtételével. A középiskolák bevonása a házi segítségnyújtásba. A segítségnyújtást végző középiskolások munkájának közösségi szolgálatként való elismerése, igazolása.	Polgármester, TEGOSZ, középiskolák intézményvezetői	2023. 12. 31. (vasárnap)	igénybe vevők száma, középiskolák segítők száma	önkormányzati forrás, pályázati forrás	törvényi szabályozás alapján	

2	Idősek informatikai jártassága növelése.	Az idősek körében az elmagányosodás egyre nő. Az informatikai ismereteik segítik az idős személyeket családi kapcsolataik ápolásában, azonban az informatikai jártasságuk alacsony. Az ingyenes számítástechnikai tanfolyamokra egyre nagyobb igény mutatkozik az idős korosztályban is.	Idősek informatikai jártasságának növelése, ingyenes számítógép-kezelői tanfolyamok szervezésével.	polgármesteri döntés, Humánszolgáltatási Főosztály, idős-ügyi munkatárs munkaterve,	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	tanfolyam szervezés, lebonyolítás	Polgármester, TEGOSZ, Idősügyi referens	2023. 12. 31. (vasárnap)	igénybe vevők száma	önkormányzati forrás, pályázati forrás	folyamatos	
3	Tájékoztató szűrőprogramokról, szűrőprogramok szervezése.	Szűrőprogramokról való tájékoztatás nem jut el minden lakoshoz, ezért a szűrőprogramokon az elvártnál alacsonyabb a részvétel. Idősek egészségi állapota javításra szorul, a betegség korai felismerése életet menthet.	Tájékoztató szűrőprogramokról, szűrőprogramok meg szervezése.	Vonatkozó jogszabályok, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	szűrőprogram szervezés, szűrőresek idejéről, helyéről, célcsoportjáról tájékoztatás a helyi média útján folyamatosan.	Polgármester, TESZ, TCSGYK, TEGOSZ, házi orvosok, házi gyermekorvosok.	2023. 12. 31. (vasárnap)	Szűrést igénybe vevők száma.	Önkormányzati forrás, alapítványok gazdasági szervezetek felkutatásával azok adománya.	folyamatos	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fogyatékkal élők nappali ellátó rendszerének fenntartása, bővítése.	Folyamatos igény mutatkozik a családok részéről a fogyatékkal élők számára nappali ellátásra. Figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élők emberek helyzetének minél jobb megismerésére.	TERÉZÉNO, - fogyatékkal élők nappali ellátó intézménye fenntartása, bővítése szolgáltatásairól hatékonyabb tájékoztatási csatornáknak keresése, fenntartása.	Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, szociális törvény, esélyegyenlőségi törvény	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Ellátó intézmény fenntartása.	Polgármester, TERÉZÉNO	2023. 12. 31. (vasárnap)	igénybe vevők száma	önkormányzati forrás, állami normatíva	folyamatos	
2	Az önkormányzati fenntartású közszolgáltató intézmények fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés e.	Az önkormányzati fenntartású közszolgáltató intézmények egy része nem akadálymentes, ill. kevés akadálymentes. Az infokommunikációs akadálymentesítés keretében, az önkormányzati fenntartású intézményekben működtetett ingyenes WEB pontok száma kevés.	Közszolgáltató intézmények fizikai - és infokommunikációs akadálymentesítési lehetőségeinek vizsgálata, megoldás kidolgozása, akadálymentesítés megvalósítása. Az ingyenes WEB pontokhoz való hozzáférés biztosítása, tervezése az önkormányzati fenntartású intézményekben.	Esélyegyenlőségi törvény, Ákr. Településfejlesztési Koncepció, Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Jogszabályi előírások közszolgáltatások fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésére.	Polgármester, Terézvárosi Vagyonkezelő Nonprofit Zrt.	2023. 12. 31. (vasárnap)	A nem akadálymentes közintézmények számának csökkenése, akadálymentes és ingyenes WEB helyek száma.	önkormányzati forrás, pályázati forrás	folyamatos	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

- I. Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy jóváhagyja a jogszabályi változások tükrében elkészített Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata 2019-2023. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2021. évi felülvizsgálatát, melynek része az Intézkedési Terv.

Csatolt melléklet:

Képviselő-testület/2021. (XII.16.) önk. határozata

Budapest, 2021. december

.....
Soproni Tamás
polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA